

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Monopoly a antimonopolní politika na příkladu vybrané firmy
Monopoly and anti-monopoly policy by an example of a
chosen company

Vladimíra Hedvika Steinová

Plzeň 2017

(Zadání)

Monopoly a antimonopolní politika na příkladu vybrané firmy

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Monopoly a antimonopolní politika na příkladu vybrané firmy“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne

.....

podpis autora

Poděkování

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování Ing. Marii Černé, Ph. D. za její cenné rady, trpělivost a čas, který mi věnovala při vedení mé bakalářské práce.

Dále děkuji regionální ředitelce České pošty Ing. Šárce Menclové za vstřícnost a pomoc při získání potřebných informací ke zvolené problematice.

Obsah

Úvod.....	7
1 Metodika řešení.....	8
2 Monopol.....	9
2.1 Druhy nedokonalé konkurence.....	11
2.2 Zdroje tržních nedokonalostí.....	14
2.3 Síla monopolu.....	17
3 Antimonopolní politika v ČR.....	18
3.1 Právní regulace hospodářské soutěže v rámci ES.....	19
3.2 Nařízení Rady (ES) čl. 81 a 82.....	20
3.3 Zákon č. 143/2001 Sb.....	20
4 Logistika v ČR.....	22
4.1 Kompenzační fond.....	22
4.2 Česká pošta.....	22
4.2.1 Organizace přepravy.....	23
4.3 Konkurence České pošty.....	24
5 Finanční analýza podniku.....	26
1 Monopol České pošty.....	27
2 Komparace možností zaslání psaní do 50 gramů.....	27
3 Kompenzační fond.....	29
4 Náklady České pošty.....	30
4.1 Horizontální analýza aktiv.....	31
4.2 Vertikální analýza aktiv.....	33
4.3 Horizontální analýza pasiv.....	34
4.4 Vertikální analýza pasiv.....	35
4.5 Analýza rozdílových ukazatelů.....	36
4.5.1 Čistý pracovní kapitál.....	36
4.6 Analýza poměrových ukazatelů.....	38
4.6.1 Analýza ukazatelů rentability.....	38
4.7 Analýza ukazatelů aktivity.....	40
4.8 Analýza ukazatelů likvidity a zadluženosti.....	41
4.9 Bankrotní a bonitní modely.....	43
4.9.1 Bankrotní modely.....	43
4.9.2 Index důvěryhodnosti IN05.....	43

4.9.3	Altmanův index důvěryhodnosti.....	44
4.10	Bonitní model.....	45
4.10.1	Kralickův rychlý test	45
5	Návrh optimalizace nákladů.....	47
5.1	Aktuální stav.....	48
	Závěr	50
7	Seznam tabulek.....	52
8	Seznam obrázků	53
9	Seznam zkratk	54
10	Zdroje	55
10.1	Knižní.....	55
10.2	Periodikum	56
10.3	Internetové	56
10.4	Osobní sdělení.....	57
11	Seznam příloh	56
12	Abstrakt.....	68
13	Abstract.....	69

Úvod

Téma bylo vybráno z důvodu aktuálnosti. Zvoleným tématem jsou monopoly a antimonopolní politika na příkladu vybrané firmy. Nabízí se hned více podniků, na které by se dalo toto téma aplikovat jako např. ČEZ, České dráhy, Česká pošta, zasílání České Republiky společností O2 atd. Byla zvolena Česká pošta. Nejedná se o celou společnost, nýbrž pouze o tu část služeb, které jsou poskytovány pouze Českou poštou a žádnou jinou přepravní společností. Jedna z nejčastěji využívaných služeb České pošty je zasílání písemností do 50 gramů, jde tedy o klasické dopisy a pohledy. Na poskytování této služby má dle všech předpokladů výhradní právo pouze Česká pošta.

První část práce vychází pouze z teoretických znalostí. Součástí prvního oddílu je jasně definovaný pojem monopol, právně vymezené antimonopolní zákony v České Republice a celková rešerše dostupné literatury na zvolené téma.

Cílem práce je zjistit, zda je Česká pošta skutečným monopolem v oblasti zasílání písemností do 50 gramů. Dílčím cílem je komparovat možnosti zaslání písemnosti do 50 gramů u jiných přepravních společností s Českou poštou. Následujícím dílčím cílem je také určit nákladovost výše zmíněné služby u ostatních přepravců, protože pokud je náklad příliš vysoký, tak nemůže konkurovat České poště, která je částečně dotována Českým státem.

Zhodnotit, jaké jsou výsledné možnosti pro zaslání písemnosti do 50 gramů v České Republice a jejich efektivnost, je jeden z dalších dílčích cílů. Efektivností je myšleno, že nejnižší cena služby nemusí vždy zahrnovat nejnižší vynaložené náklady odesílatele na její pořízení, tedy pokud bude poslání dopisu u společnosti PPL nejlevnější, ale bude možno podat dopis pouze v místě vzdáleném 50 km, pak se stále vyplatí volba České pošty.

Česká pošta má pravděpodobně požadavky na ostatní přepravní společnosti, které radikálně zasahují do jejich fungování jako např. platba České poště za každý doručený balík. Cílem je tedy detailněji analyzovat tuto kauzu.

Přínosem této práce je návrh opatření, které by optimalizovalo chod České pošty po nákladové stránce na základě zjištěných dat.

1 Metodika řešení

Antimonopolní zákony jsou vymezovány pouze na základě znění zákona 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže platného pro území České Republiky a dále na základě nařízení rady (ES) článků 81 a 82. Definování monopolu a rešerše je provedeno na základě zvolených literárních zdrojů.

Zkoumání, zda je Česká pošta skutečně monopolem, je podloženo zákony platnými na území České Republiky v roce 2016. Komparace možností u jiných přepravních společností s Českou poštou, je provedena na základě ceníků služeb, přehledu nabízených služeb a pokrytí České Republiky pobočkami. V rámci komparace jsou sledovány tři přepravní společnosti působící na Českém trhu. Výstupem porovnání těchto tří společností s Českou poštou, je zhodnocení možností pro zaslání písemností do 50 gramů z pozice běžného občana, tedy fyzické osoby. Analyzování požadavků České pošty vůči konkurenci je prováděno na základě dotazování zainteresovaných osob ze strany České pošty a ze strany jiných přepravních společností, dále jsou také zohledněny veřejně dostupné zdroje zmiňující tuto kauzu jako např. internetové a novinové články.

Optimalizace nákladů České pošty je navrhována na základě veřejně dostupných dat.

2 Monopol

S monopoly úzce souvisí pojem nedokonalá konkurence. Za nedokonalého konkurenta je považována společnost, která může ovlivnit tržní cenu svých nabízených produktů, výrobků, služeb, atd. V daném odvětví existuje nedokonalá konkurence vždy, když mají prodávající kontrolu nad cenou produkovaného statku. Z tohoto popisu lze mylně usuzovat, že se jedná o firmy, které mají absolutní kontrolu nad cenou svého produktu, tak tomu skutečně není. Cenu svých výstupů mohou firmy ovlivňovat, nemají však absolutní moc, protože ve chvíli, kdy by byla cena navýšena příliš, daná společnost by vypadla z odvětví a byla by nahrazena jinou společností. Nedokonalý konkurent má tedy jistou volnost v rozhodování o cenách, nikoliv však absolutní kontrolu nad cenami produktů v daném sektoru.

Obr. č. 1: Poptávka firmy po dokonalé a nedokonalé konkurenci

Zdroj: (Pavelka, 2016)

Výše uvedený obrázek zachycuje jednoznačný rozdíl mezi dokonalou a nedokonalou konkurencí. Levý obrázek zobrazuje dokonalého konkurenta, který má vodorovnou poptávkovou křivku. Takováto poptávková křivka indikuje, že konkurent může prodat vše, co chce, a to za platnou tržní cenu, podél své vodorovné křivky, bez toho, že by stlačoval tržní cenu.

Opačná situace je znázorněna na obrázku vpravo, jedná se o křivku nedokonalého konkurenta, která má klesající trend. Tento průběh je typický pro většinu společností, které produkují více výstupů na trh. Takováto společnost může stlačit tržní cenu svých výstupů (Samuelson, 1995). Doktorka Libuše Macáková se shoduje s panem Samuelsonem ve vymezení tohoto pojmu, ale dále přidává pojem absolutní monopol, který je v této souvislosti používán pro popsání výjimečné situace, kdy se na trhu nachází pouze jediná firma v daném odvětví. Paní doktorka dále také zmiňuje, že praktické vymezení monopolu záleží na úhlu pohledu, neboť Česká pošta může být monopoem vzhledem k trhu České Republiky nikoliv však ve srovnání s Evropským či celosvětovým trhem (Macáková, 2010).

Pan Kinkor Jiří se ve svém článku v časopise Finance a úvěr, zmiňuje o monopolu a vnímá jej zcela odlišně, než je uváděno ve většině učebnic ekonomie. Pan Kinkor vnímá monopol novým a neotřelým způsobem. Hovoří o tom, že monopol není součástí teorie o nedokonalé konkurenci zmíněné výše, ale vnímá monopol jako jakousi výsadu udělenou státem dané společnosti podnikat v daném sektoru. Z toho tedy vyplývá, že podstatou je právě stát, který zakazuje nebo pod nějakou sankcí omezuje vstup do odvětví jiným firmám, nejde tedy o dominanci jedné firmy, ale spíše o pohled ze strany státu (Kinkor, 2002).

Autoři základního kurzu mikroekonomie, inženýr Heissler, docent Valenčík a inženýr Wawrosz, vysvětlují monopolistickou konkurenci pouze z jednoho úhlu pohledu a to je nabízený produkt. Produkt nabízený monopolistou je vysoce diferencovaný. V odvětví tedy může být více prodejců, ovšem monopolistická konkurence se vyznačuje diferencovaným produktem. Autoři také píšou o nákladech na vstup do odvětví a hodnotí je jako poměrně nízké, což je ovšem v rozporu s výše zmíněnými názory (Heissler, 2010).

Pan Maruška ve své knize zmiňuje hospodářskou soutěž a související monopoly. Celá situace ohledně monopolů v České Republice je popsána velmi negativní kritikou. Zdůrazňuje jiný pohled na dominantní podniky na trhu a to takový, že tyto podniky mají svá sídla obvykle ve větších regionálních městech a proto zaměstnávají velké množství zaměstnanců. Propuštění takového množství zaměstnanců, by vyvolalo v daném kraji velké výkyvy v nezaměstnanosti a způsobilo tak změnu celkové ekonomické situace. Tento fakt monopolisté často

používají jako záminku k získání dotací od státu, obvykle žádají dotovat ztráty, aby nemuseli propouštět nadbytečné zaměstnance. Tato taktika obvykle vychází, a tak jsou společnosti ve vysoce dominantním postavení na českém trhu vysokou mírou dotovány Českým státem. Tento princip popisuje pan Maruška velmi emotivně jako ostatně i jiné kapitoly ve své knize a nazývá jej jakousi formou vydírání. Dále také hovoří o monopolech ve spojitosti s vysokou mírou korupce, neboť dominantní firmy různě sponzorují politické strany pro jejich vlastní prospěch a závěrem uvádí, že když se eliminuje existence monopolů, pak bude eliminována i samotná korupce.

Situace jistě není tak černá, jak ji pan Maruška líčí a mnoho mechanismů, které popisuje, jsou zcela běžné pro podnikatelská rozhodnutí, která sledují především zisk či vlastní prospěch. Pro běžného občana se nějaká rozhodnutí mohou jevit jako neetická, ovšem mnoho podnikatelů by je považovala za správná. Eliminování monopolů jistě nepovede primárně ke snížení korupce, ale spíše k hlubším ekonomickým problémům (Maruška, 2010).

2.1 Druhy nedokonalé konkurence

Hlavními druhy tržních struktur jsou monopoly, oligopoly a diferencovaní prodávající. K pochopení monopolu je nutné zasazení této problematiky do širšího kontextu, proto je třeba seznámit se i s dalšími tržními strukturami. Charakteristiku odvětví určuje jeho tržní struktura. Nejdůležitější je počet a velikost prodávajících, rozsah koncentrace, spolupráce firem a stejnorodost či různorodost jejich produktů.

Slovo monopol pochází z řeckých slov „mono“ jeden a „polis“ v překladu prodávající. Jednoduchý překlad „jeden prodávající“ přímo reflektuje význam samotného slova. Pokud je jediná firma vyrábějící unikátní produkt či poskytující unikátní službu a neexistuje žádná substitute výstupů takovéto společnosti, pak můžeme hovořit právě o monopolu. Takového monopoly jsou v 21. století velmi vzácné, fungují v případě poskytování místních služeb, jejichž provozování musí být úředně povoleno. Příkladem takovýchto lokálních služeb je poskytování: plynu, vody, elektřiny, služby státní pošty a jiné. I takovéto monopoly mohou mít konkurenční výhodu v poskytování jiných paliv místo elektřiny či plynu, nebo v případě České Republiky je to kabelové vysílání místo vysílání České televize.

Z uvedených informací lze odvodit, že neexistuje společnost, která by fungovala z dlouhodobého hlediska bez výskytu konkurentů.

Oligopol je jednou z dalších tržních struktur, překlad tohoto slova je „několik málo prodávajících“. Existují dva typy oligopolistů. Prvním oligopolistou může být jeden z menšího množství prodejců prodávajících totožný produkt. Pokud je v určité oblasti prodáván unikátní výrobek firmou A i B a kupující odebírá od firmy A, pak sebemenší snížení ceny totožného výrobku u firmy B automaticky vyvolá přesun kupujícího k firmě B. Protože funguje takovéto odlákávání zákazníků, je malý počet prodávajících schopen velmi výrazně ovlivňovat tržní cenu. Jak již však bylo uvedeno, prodávajících je více než jeden a není tedy možné hovořit o monopolistické konkurenci. S takovýmto druhem oligopolu se můžeme setkávat v případě primárních odvětví, produkujících stejnorodý produkt (ropa, letecká přeprava).

Existuje i jiný druh oligopolistické konkurence. Ten se nachází v odvětví, které nabízí různorodé produkty. Pokud u produktů oceňujeme jejich charakteristiky a vlastnosti odlišně, pak se takovéto produkty nazývají diferencované. Zcela typickým příkladem takového odvětví je automobilový průmysl, neboť produkovaná auta mají odlišné charakteristiky jako například velikost, výkon motoru, spotřeba paliva, životnost a bezpečnost. I přesto, že se tyto charakteristiky mohou výrazně lišit, jsou si uvedené produkty navzájem blízkými substituty (Samuelson, 1995). Příkladem takovéto situace může být nákup vozidla Škoda Fabia. Toto vozidlo je v nižší cenové kategorii, ale zcela postačuje nenáročným uživatelům. Substitutem takovéto třídy vozidel může být Volkswagen Polo, Toyota Yaris a jiné automobily z podobné cenové kategorie. Obdobná situace nastane při nákupu aut vyšších tříd, kdy konkurentem Mercedesu E měl být Volkswagen Phaeton, protože Volkswagen nemá dostatečnou pověst luxusních vozů, byl bohužel tento typ vozu pro nízkou konkurenceschopnost, a tím i nízký odbyt, stažen z výroby. Přesto má stále mnoho oligopolistických konkurentů jako například Audi A6 či BMW 5.

V případě diferencovaných prodávajících, jinak nazývaných „monopolistická konkurence“, je na trhu mnoho vyrábějících, kteří prodávají různorodé produkty. Tato situace je podobná dokonalé konkurenci, protože je na trhu velký počet prodávajících, z nichž žádný nemá výrazný podíl a tedy ani vliv na trhu. Odlišností od dokonalé konkurence jsou diferencované produkty. Nikoliv shodné, jak

je tomu u dokonalé konkurence. Typickým příkladem jsou benzinové pumpy, kdy je spousta kupujících velmi citlivých na změny cen. Přesto, že je zákazník zvyklý tankovat například u benzinky Mol, která je hned za rohem jeho bydliště, a je také navyklý na určitý standart této čerpací stanice, jako například možnost použití ochranných rukavic, umytí skel nebo platbu kartou, tak v případě pohybu cen služeb nabízených touto čerpací stanicí směrem nahoru bude i za cenu nižšího standardu pravděpodobně vyhledávat levnější varianty, služby nabízené konkurenční společnostmi. Citlivost kupujících na ceny benzínu, nafty a jiných nabízených pohonných hmot je tedy opravdu značná a dochází k rychlému přeorientování zákazníků k jiné značce.

Jak vyplývá z uvedené situace, je právě poloha provozovny častokrát onou diferenciací prodávajících, neboť kupující upřednostňují obchody v blízké lokaci tak, aby strávili co nejméně času na cestě. Dále také existují rozdíly v samotné kvalitě produktů jako je tomu často v oděvním průmyslu, kdy kvalitu dopředu posouvá použitá látka či pevnost švů. I přesto, že rozdíly mohou být opravdu markantní, v konečném důsledku se bude spotřebitel rozhodovat především dle ceny. Mnoho maloobchodníků může mít velmi loajální kupující, pokud se však ceny radikálně navýší oproti ostatním prodejcům, tak o své zákazníky nakonec přijdou (Samuelson, 1995).

Na níže uvedeném obrázku můžeme vidět schematicky zobrazené veškeré případy na trhu, které mohou nastat dle míry konkurence. Tato vizualizace napomáhá lépe pochopit rozdíly mezi jednotlivými tržními strukturami a odpovídá popisu dané problematiky uvedenému výše.

Obr. č. 2: Schéma trhu podle míry konkurence

Zdroj: (Hospodářská soutěž. 4. 8. 2016)

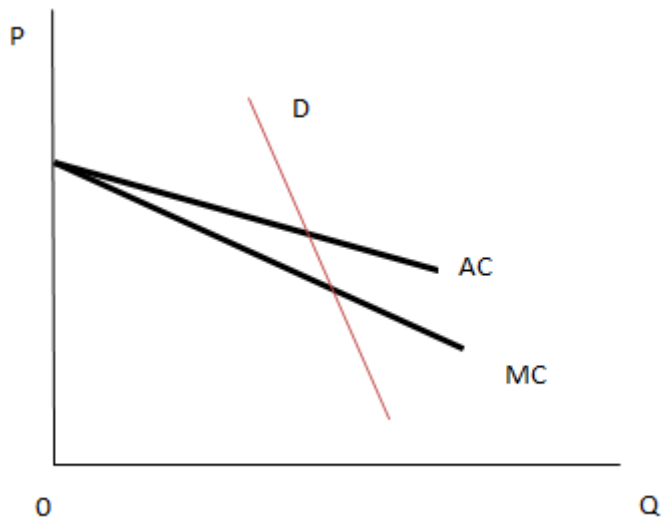
2.2 Zdroje tržních nedokonalostí

V každém odvětví je situace odlišná a některé obory jsou specifické dokonalou konkurencí, jiné zase nedokonalou konkurencí. Nasnadě je tedy otázka, proč některým odvětvím dominuje dokonalá konkurence a v jiných lze nalézt pouze nedokonalou konkurenci? Jak bylo uvedeno výše, nedokonalá konkurence vzniká tehdy, když je výsledný produkt či služba nabízena pouze malým počtem firem či dokonce jedinou firmou. Existují dva převažující důvody, proč se tomu tak děje.

Prvním důvodem je skutečnost, že nákladové podmínky pro spuštění výroby produktu nebo zavedení poskytování služby jsou tak vysoké, že se stávají pro běžné podnikatele nedostupnými. Pokud se nějaký produkt vyrábí ve velkém množství a z tohoto postupu plynou jisté úspory, například úspory ve formě nižších nákladů na materiál, výrobu, nebo čas, je možné společnosti vyrábějící takovéto produkty konkurovat pouze v případě založení podniku se stejným objemem produkce, což bývá z mnoha hledisek velmi náročné a nákladné. Podnikatelé tedy raději volí cestu menšího odporu. Je zřejmé, že pokud by existovala možnost vyrábět a pořídit si celý spotřební koš¹ samostatně, pak by nikdo neměl potřebu využívat velké průmyslové společnosti. To je skutečně utopická představa, protože při úvaze, kolik času a nákladů by zabralo vyrobit jednoduché pojízdné auto, je jasné, že individuální výroba by byla neefektivní. K výrobě osobního automobilu je potřeba mnoho materiálů, které se musí někde vytěžit, dále také mnoho nástrojů, které bylo nutné vyrobit. Samotná těžba v malém měřítku, tedy pouze na stavbu jednoho osobního automobilu, by byla tak výrazně nákladná, že by tento první krok pravděpodobně nebyl realizován. Proto existují těžbařské společnosti, které těží materiály ve velkém množství a mají již osvojené postupy a technologie, jak optimálně těžit.

¹ Spotřební koš je kombinace množství různých statků, které průměrná domácnost nakupuje.

Obr. č. 3: Přirozený monopol

Zdroj: vlastní zpracování, 2016 dle (Samuelson, 1995)

Výše uvedená situace přirozeného monopolu je zobrazena na obrázku tři. Křivka MC, tedy křivka mezních nákladů, zobrazuje náklady potřebné k rozšíření objemu výroby. Jak vidíme na obrázku, tato křivka stále klesá. Čím více společnost vyrábí, tím méně je to pro ni nákladné. Stejně tak i křivka AC, křivka průměrných nákladů na jednotku produkce, klesá s přibývajícím množstvím. Důvodů, proč křivky klesají při zvyšujícím se množství, může být mnoho, například propracovanější způsob specializace zařízení daného podniku, lepší postupy, nové technologie nebo organizace pracovního týmu. Je tedy zřejmé, že pokud chce nový podnik docílit příznivých cen, za které by potenciální zákazníci nakupovali jeho produkty, pak by musel dosáhnout vysokého objemu, jako již nabízí jiná společnost na trhu. Cesta k takovému objemu je velmi náročná, protože je nutné metody a technologie za chodu zdokonalovat a při růstu by byl takovýto podnik ztrátový, jelikož by stále nedosahoval ceny, za které prodává konkurující společnost, nebyla by tedy dostatečná poptávka po jeho produktu. Může ovšem nastat situace, kdy se někomu podaří vstoupit na trh a zajistit dostatečně velkou výrobu a prodávat za konkurenceschopné ceny, ale poptávka v daném odvětví neposkytuje dostatečně velký trh. Proto není možné, aby koexistovalo více velkých firem v jedné oblasti. Situace malého množství konkurentů byla popsána výše v kapitole nedokonalé konkurence pod pojmem oligopol.

Druhým hlavním důvodem, proč vznikají monopoly, je překážka konkurenci. To jsou různé situace, které brání novému podniku ve vstupu na trh. Patří sem potřeba využití patentů, ochranných známek či jiné regulační překážky, kdy je takřka nemožné, nebo přímo zakázané vstoupit na trh, pak vzniká nedokonalá konkurence.

„Překážka konkurenci vzniká, jestliže právní omezení nebo diferenciací produktu snižuje počet konkurentů pod počet, který by přežil na základě samostatných efektivních nákladových struktur.“ (Samuelson, 1995, str. 573)

Některé země přistupují k restrikci konkurence a vytváří proto různá omezení, která implementují do svých zákonů. Konkrétní právní omezení v naší zemi je dále rozvedeno v kapitole Antimonopolní politika v ČR. Pod právními omezeními je možno si představit nejen patenty a ochranné známky, ale také cla, kvóty, omezení vstupu na trh atd. Patenty jsou poskytovány autorovi určitého vynálezu a dočasně poskytují výlučné použití postupu nebo produktu. Dále také existují odvětví, kde je omezen vstup či výstup z něho koncesí², neboť vlády se domnívají, že jsou tyto koncese užitečné právě pro společnosti, které mají prudce klesající průměrné náklady se zvyšujícím se vyráběným množstvím.

Diferenciací produktu je ekonomickou překážkou. Diferenciací produktu může být značnou překážkou pro potenciální konkurenty. Poptávky po těchto diferencovaných produktech budou natolik malé, že trh nebude schopen unést velký počet prodávajících firem. Diferenciací má tedy podobný efekt jako zavedení cla a to vyšší koncentraci a nedokonalejší konkurenci (Samuelson, 1995).

Na základě vlastního výzkumu je dobrým příkladem opět automobilový průmysl, neboť samotný automobil je produkt vysoce diferencovaný a země mají také odlišné požadavky na spotřebu, umístění volantu, nebo velikost vozu. Příkladem může být produkce automobilů pro Spojené Království Velké Británie a Severního Irsku, kde se jezdí na levé straně vozovky, anebo pro Spojené Státy Americké, kde jsou trendem velká sportovní užitková vozidla. V ostatních Evropských zemích³ se jezdí po pravé straně, takovéto automobily jsou zde tedy takřka neprodejně. Stejně tak vozy vyráběné pro Spojené Státy Americké, nejen že jsou rozměrné a naše silnice

² Koncese je výsadní právo či oprávnění k provozování nějaké činnosti na daném území.

³ Vyjma Kypru a Malty

a parkovací místa tomu nejsou uzpůsobené, ale mají také opravdu vysokou spotřebu pohonných hmot. Pohonné hmoty jsou ve Spojených Státech průměrně o polovinu levnější než v Evropě, a proto pro místní obyvatele není otázka spotřeby tak palčivá jako pro Evropany. Auta vyráběná pro Spojené Státy jsou tedy v Evropě také skoro neprodejná. Tato skutečnost se pak odráží ve fungování diferencovaného trhu tak, že celková poptávka po produktu jakým jsou auta, bude rozmělněna do menších trhů diferencovaných produktů.

2.3 Síla monopolu

Pokud na trhu vznikne monopol, pak víme, že jsou jeho aktivity regulovány různými způsoby ze strany státu. Tato regulace je nutná, aby nedošlo ke zneužití monopolního postavení na trhu. Nástroje pro regulace monopolu mohou být např. cenová regulace, znárodnění monopolu, antitrustové zákony nebo ekonomická regulace. Detailněji se těmito regulacím věnuje následující kapitola. Jak vlastně zjistit, zda se již jedná o monopol a je potřebná nějaká regulace ze strany státu? K tomuto slouží tzv. Lernerův index. Tento index zobrazuje sílu monopolu tedy jeho schopnost stanovit cenu nad mezními náklady.⁴ Pokud je monopol neefektivní, pak to znamená, že ve svém optimu vyrábí menší množství výstupů, které prodá za vyšší cenu, než za cenu, která by odpovídala optimu. Lernerův index lze spočítat následovně:

$$L = \frac{P - MC}{P} \quad (1)$$

Kde: P ... cena,

MC ... mezní náklady.

Výsledkem je hodnota od 0 do 1, kdy vyšší hodnoty poukazují na vyšší tržní sílu. Když se $L = 0$, pak můžeme tento stav označit za dokonalou konkurenci. Pokud je $L > 0$, pak se jedná o nedokonalou konkurenci (Musil, 2016).

⁴ Mezní náklady jsou takové, které vynaložíme pro výrobu dodatečné jednotky výstupu.

3 Antimonopolní politika v ČR

V České Republice existují zákony, které upravují fungování monopolů, jedním z těchto zákonů je zákon č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže. Tento český zákon pouze upravuje nadřazené Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže.

Antimonopolní politika je uplatňována z důvodu ochrany spotřebitele. Častokrát se ovšem protimonopolní politika odklání od svého původního cíle a vzniká paradox. Uplatňované zákony spíše chrání méně efektivní malé podnikatelské jednotky než samotné spotřebitele. Takovéto jednání má za následek snížení ekonomické efektivity, neboť je uměle zasahováno do fungování trhu. Výstupem této myšlenky jsou pak zákony, které například omezují fúze podniků. Pokud v jednom odvětví dojde k fúzi dvou či více silných podniků, pak vznikne monopol. Dále jsou zakázány dohody mezi obchodníky ohledně cen nebo výstupů, takto by vznikaly spíše oligopoly, pokud se nějaké podniky dohodnou na ceně, pak takováto dohoda zcela popírá volnou tržní ekonomiku. Všeobecně je snaha potlačit dohody mezi podniky, protože tyto dohody by automaticky vedly k omezení vstupu konkurence na daný trh, případně by velmi ztížily fungování konkurence. Pan Armentano ve své publikaci také hovoří o zrušení těchto zákonů a to hned z několika důvodů. Prvním důvodem je fakt, že antimonopolní zákony všeobecně v každé zemi nerespektují podstatu konkurence a ne vždy správně vykládají pojem monopol. Konkurence je proces, kdy se podnikatelé pohybují v podmínkách nejistoty a mohou přechodně soupeřit, nebo vytvářet dohody. Pokud je některá ze stran omezena v soupeření, nebo naopak ve spolupráci s ostatními podniky, pak se zvyšuje riziko vzniku monopolu. Dalšími důvody pro zrušení protimonopolní regulace je také omezování fúzí, toto opět narušuje průběh přirozené konkurence. Při pohledu do dějin je zřejmé, že zákony obvykle omezují dobře fungující podniky s nižšími cenami a inovacemi, ale neefektivní podniky s přemrštěnými náklady jsou často chráněny (Armentano, 2000).

Václav Šmejkal ve svém pojednání o ochraně spotřebitele a jeho blahobytu v soutěžním právu Evropské Unie hovoří podobně o problematice protimonopolních zákonů jako Armentano. Rada Evropské Unie častokrát zmiňuje, že cílem těchto zákonů je pouze ochrana spotřebitele, což je velmi mocné slovo a dochází pak

ke snadnému schvalování zákonů, neboť se má za to, že jde o blaho spotřebitelů, tedy o správné rozhodnutí pro vyšší dobro. Podstatné je ovšem to, že je dlouhodobě opomíjen dopad na další subjekty na trhu nikoliv pouze na spotřebitele. Dochází spíše k ochraně neefektivních podniků, než k ochraně samotného spotřebitele. Je jisté, že antimonopolní zákony nesledují pouze ochranu spotřebitele, ale mají širší zájmy, které nejsou nikde prezentovány (Šmejkal, 2013).

Vít Bureš oproti výše zmíněným autorům hovoří o všech třech variantách, které se nabízejí při řízení monopolu státem. První variantou je nic nedělat, tedy nezavádět žádné zákony omezující fungování podniků mezi sebou, tedy ani nevytvářet žádný systém kontrol nebo pokut za poškozování spotřebitele. K takovéto variantě by mohlo dojít jen stěží, protože pak by mohlo docházet k praktikám, které budou omezovat spotřebitele či jej jiným způsobem vydírat. Další možné varianty řízení monopolů jsou pouze mírný režim nebo striktní režim. V případě mírných opatření, by existovala povinnost kontrol ujednání mezi společnostmi, pokud by se odhalilo nekalé jednání, pak by následovala sankce. Pokutující by pak dále hodnotil situaci individuálně, když společnost dokáže, že podnikla kroky, které zabraňují negativním vlivům na spotřebitele, pak by takovéto dohody nebyly nijak pokutovány. Tento přístup se jeví jako optimální, neboť nechává dostatečnou volnost tržní ekonomice a konkurenci, nijak ji nenarušuje, ale přesto existují postupy, které chrání spotřebitele. Oproti tomu striktní přístup pouze hodnotí, zda se podnik dopouští zakázaného chování a pokud ano, pak by byl automaticky pokutován dle systému sankcí. Tyto pokuty bývají obvykle ve stejné výši, jako velikost škod, které způsobilo nesprávné chování podniku, to se ovšem někdy těžko stanovuje (Bureš, 2008).

Níže jsou uvedeny platné antimonopolní zákony v České Republice, které pojednávají o výše zmíněné problematice.

3.1 Právní regulace hospodářské soutěže v rámci ES

Z výše uvedeného je zřejmé, že českému zákonu je nadřazen právní systém Evropské unie a její zákony. Proto je zásadní nejdříve vysvětlit právní regulaci hospodářské soutěže z pohledu evropského hospodářství.

3.2 Nařízení Rady (ES) čl. 81 a 82

Toto nařízení je nadřazeno českému zákonu č. 143/2001 Sb. Aby nebyla hospodářská soutěž na trhu Evropské unie nijak narušována, je nutné, aby všichni členové dodržovali nařízení popsané v článku 81 a 82 (Zákon, 2005).

Článek 81 pojednává o dohodách, které jsou zakázané a to z toho důvodu, aby nenarušovaly chod společného trhu v Evropské unii. Pokud je plánovaná dohoda, která by mohla jakkoliv ovlivnit obchod mezi členskými státy Evropské unie, případně dokonce vyloučit nějaký stát ze společného trhu, pak se tyto dohody zakazují a není třeba předchozího rozhodnutí. Dohody tedy nesmí nijak stanovovat nákupní či prodejní cenu, případně jinak omezovat obchodní podmínky. Nesmí být nijak kontrolována případně redukována výroba, odbyt, investice anebo technický rozvoj daného podniku. Dohody také nesmí obsahovat rozdělení trhu, nebo uplatňovat odlišné podmínky při vykonávání totožného. Pokud je uzavřena dohoda, která obsahuje výše uvedené zakázané části, pak je takováto smlouva od svého počátku neúčinná. Výše uvedená omezení mohou být neúčinná, pokud dohoda vede ke zdokonalení hospodářského nebo technického postupu.

Článek 82 pojednává o zneužívání dominantního postavení podniku. Podstata takového zneužití je popsána jako vynucování nákupních nebo prodejních cen či jiných neetických obchodních podmínek. Za další zneužití postavení se považuje jakékoliv omezení výroby, odbytu nebo technického vývoje pokud toto omezení způsobí újmu spotřebitelům. Stejně tak nesmí dominantní podnik uplatňovat odlišných podmínek vůči obchodním partnerům při vykonávání totožné činnosti či poskytování totožné služby, toto jednání by totiž vedlo ke znevýhodnění ostatních partnerů v hospodářské soutěži (Nařízení, 2003).

3.3 Zákon č. 143/2001 Sb.

Hlava I pojednává o úvodních ustanoveních a hlava II tohoto zákona hovoří o zákazu dohod mezi soutěžiteli, které mohou nějak narušit hospodářskou soutěž, nebo je to přímo jejich záměrem, takovéto dohody jsou považovány za neplatné. V 2. hlavě § 3 je detailní výčet zakázaných dohod jako např. určování cen, k omezení či kontrola výroby nebo také skupinový bojkot (rozhodnutí neobchodovat s účastníky, kteří nejsou součástí dané dohody) atd. § 4 ovšem hovoří o tom,

že existují výjimky v zemědělství, případně pro takovéto dohody mohou být uděleny výjimky úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v případě, kdy převažují výhody pro spotřebitele nad nevýhodami narušení hospodářské soutěže.

Hlava III pojednává o dominantním postavení na trhu a jeho případném zneužívání. Dominantní postavení je v tomto zákoně definováno jako soutěžitel či více soutěžitelů, kteří se mohou chovat nezávisle na jiných soutěžitelích. Tržní sílu daného podniku posuzuje Úřad pro ochranu hospodářské soutěže na základě tržního podílu. Má se za to, že pokud je tržní podíl menší než 40%, pak se nejedná o dominantního soutěžitele. V § 11 je výčet možného zneužití dominantního postavení jako např. zastavení výroby na úkor spotřebitele, dlouhodobý prodej zboží za neúměrně nízké ceny. Pokud společnost s dominantním postavením vlastní přenosové sítě, rozvodné a jiné infrastrukturní zařízení a odmítne je poskytnout jiným soutěžitelům, tak se opět jedná o zneužívání dominantního postavení. Pokud na takovéto zneužití dominantního postavení přijde Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, pak je dané jednání do budoucna zakázáno. Tento zákon opět zohledňuje výjimečný stav, kdy by nějaké z výše uvedeného chování nemělo negativní dopad na fungování hospodářské soutěže, pak by takovéto jednání nebylo zakázáno.

Následující hlava IV hovoří o spojování soutěžitelů, tedy o tzv. fúzi. Při překročení celkového obratu uvedeného v § 13 podléhají takovéto fúze povolení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a v následujícím § 14 je uveden i postup výpočtu obratu. Spojování soutěžitelů ovšem není součástí této práce, a proto zde není hlava IV tohoto zákona detailněji popisována.

Hlava V a VI pojednává o samotném Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a jeho řízení. V hlavě VII je popsáno, co je považováno za správní delikt a do jaké výše může být případně uložena pokuta (Zákon, 2012).

4 Logistika v ČR

4.1 Kompenzační fond

Kompenzační fond má vzniknout pro pokrytí ztrát České pošty. Filip Horáček ve svém článku popisuje aktuální dění v roce 2016, kdy se soukromí poskytovatelé poštovních služeb bouří proti myšlence přispívání do kompenzačního fondu, který by kryl milionové ztráty České pošty, a obracejí se na soud. Způsob jakým by měl kompenzační fond fungovat je dle Evropské komise neslučitelný s Rámcem Evropské unie pro státní podporu. Tento Rámec hovoří o vyrovnávacích platbách ze strany státu pro podniky vykonávající veřejné služby. Není tedy možné požadovat vyrovnávací platby od ostatních podnikatelů v oboru. Evropská Komise se usnesla, že pokud bude Česká Republika trvat na fungování kompenzačního fondu výše popsaným způsobem, pak bude zahájeno vyšetřování a po tuto dobu by vláda České Republiky nesměla nijak rozhodovat o fungování České pošty, což by mohlo vést ke ztrátě rovnováhy v podniku. Česká pošta s myšlenkou kompenzačního fondu také nesouhlasila, neboť by paradoxně byli ti, kteří budou nejvíce přispívat do svého vlastního fondu, což by ztrácelo smysl. Pod nátlakem argumentů všech zúčastněných stran, byla původní myšlenka kompenzačního fondu zamítnuta a pro rok 2015 a 2016 je schválena kompenzace ve výši 700 milionů korun v každém roce (Horáček, 2016).

4.2 Česká pošta

Vznik České pošty je doložen již před samotným vznikem České Republiky a to k 1. lednu 1992. V tomto období vznikla divize Česká pošta a další rok 1. ledna 1993 se Česká pošta již stala autonomním státním podnikem. Zajímavostí je, že počátky přepravy listovních zásilek na území dnešní České Republiky sahají až do 16. století. V této době se na hlavních tratích ojediněle začaly objevovat poštovní vozy (Čtvrtník, 2008).

Česká pošta byla dlouhodobě vnímána spíše jako úřad než jako běžný podnikatelský subjekt. Toto pojetí ovšem nebylo v praxi funkční, neboť přistupovat k zákazníkům čistě úředně a formálně není zcela vhodnou cestou při poskytování služeb tohoto typu. Zásadní rozdíl mezi těmito přístupy je imperativní působení úřadu. Úřad rozhoduje, co zákazníci potřebují, kdežto podnikatelský subjekt se snaží přání klientů plnit. Složení zákazníků České pošty je překvapující, neboť 10 až 15 %

tvoří soukromý sektor, to je skutečně malý podíl. Zbytek tvoří instituce a podnikatelské subjekty (Švadlenka, 2006).

4.2.1 Organizace přepravy

Organizace přepravy České pošty funguje následovně. Zásilky podané na jednotlivých poštách jsou rozděleny do větších celků a dle druhů jsou přepravovány (např. rozdělení balík a dopis). Česká pošta má čtyři úrovně přepravních sítí. První úroveň je místní přepravní síť, po které se přepravují zásilky mezi pošty ve stejném místě. Další úroveň je okresní a oblastní přepravní síť. Jak již název napovídá, po okresní síti se přepravují zásilky na území daného okresu k přepravnímu uzlu a následně přepravní síť propojí tyto uzly jednoho kraje s dalším přilehlým krajem. Čtvrtou úrovní je hlavní přepravní síť, po které se přepravují zásilky z uzlů vícero krajů. Tyto uzly jsou tedy hlavní přepravní sítí propojeny a součástí je přeprava mezinárodních zásilek po této síti.

České pošty se dále dělí podle rozsahu činnosti na běžné pošty bez přepravní funkce. Takovéto pobočky přijímají a vydávají zásilky a vykonávají všední přepravní činnosti. Dále jsou pošty děleny podle toho, do jaké přepravní sítě jsou zapojeny na okresní přepravní střediska, okresní přepravní uzly a sběrné přepravní uzly (SPU). Pošta jakékoliv úrovně musí být minimálně jednou denně zapojena do přepravní sítě a to v pracovní dny. Toto zapojení na denní bázi zajistí pravidelný příchod a odchod poštovních zásilek.

Česká pošta každoročně připravuje ojedinělý plán poštovní přepravy a doby dopravy zásilek. Tento plán obsahuje optimální použití druhů dopravy a efektivní kombinace využití dostupných prostředků České pošty. Doba dopravy zásilek souvisí s několik let známým heslem České pošty - dnes podáte, zítra dodáme. V plánech je tedy zahrnuta jasně stanovená doba dodání konkrétních typů zásilek, obvykle se jedná o dodání do druhého dne u všech tuzemských zásilek.

V pravidlech poštovní přepravy lze také nalézt detailní popis toho, jak se zásilky přijímají, razítkují, vypravují atd. Náplní této práce ovšem nejsou jednotlivé procesy České pošty, proto nebudou tyto procesy detailněji rozebírány (Pravidla, 1993).

4.3 Konkurence České pošty

Zákon 221/2012 Sb. vstoupil v platnost 1. 1. 2013, v tento den byl poštovní trh zcela liberalizován. Tímto zákonem byl nahrazen zákon č. 29/2000 Sb. Zákon 221/2012 Sb. specifikuje poštovní službu, jako jakoukoliv činnost prováděnou na základě poštovní smlouvy včetně doručení poukázané peněžní částky. Poštovní službou ovšem není doručení zásilky, pokud je doručena odesílatelem, nebo osobou, která je s ním nějak spojena. Dále je také zaveden pojem expresní zásilkové služby. O expresní doručení se jedná, když je jasně stanoven den doručení, předání zásilky adresátovi do vlastních rukou, sběr zásilky z jednoho určeného místa a další ustanovení například potvrzení převzetí zásilky. Toto jsou dnes běžně poskytované služby v rámci podání jedné zásilky jak u České pošty, tak u konkurenčních společností, přesto se jedná ve většině případů o běžné doručení nikoliv expresní, protože všechny přepravní společnosti v České Republice nemají v poštovní smlouvě pevně stanovenou lhůtu dodání. V paragrafu 3 je definována základní služba a zde je naprosto zásadní změna tedy doručování poštovních zásilek do 2 kg. Z nového znění zákona je zřejmé, že každý subjekt s poštovní licencí může poskytovat službu odeslání dopisů. Tento paragraf pojednává o nutnosti doručovat zásilky na celém území České Republiky. Není tedy možné zaměřit činnost poštovních služeb například pouze na krajská města, neboť by toto jednání bylo protizákonné. Dále je v uvedeném zákonu v paragrafu 17 specifikováno, kdo může podnikat v oblasti poštovních služeb. V poštovních službách může podnikat jak fyzická osoba, tak právnická osoba. V případě fyzické osoby je nutno splňovat věk nejméně 18 let a plnou způsobilost k právním úkonům. Dále musí obě osoby splňovat bezúhonnost a nesmí mít evidovaný nedoplatek v evidenci daní či splátkový kalendář u Celní správy nebo u Finanční správy České Republiky. Na základě dodaných dokumentů vydá úřad do 10 dnů potřebné osvědčení o provozování poštovních služeb a provozovatele zaeviduje.

Dále jsou podniky s poštovní licencí povinny evidovat své náklady a výnosy, které jsou spojeny s poskytováním základních služeb definovaných v paragrafu 3. Toto je nutné proto, aby byly zajištěny podklady pro výpočet čistých nákladů pro jednotlivé základní služby uvedené v paragrafu 3. Tento výpočet je důležitý k prokázání neexistence křížového financování základní služby.

Úřad také kontroluje ceny a jejich vývoj pro základní služby. Tyto ceny jsou pravidelně přezkoumávány. Při hodnocení dostupnosti cen jsou zohledněny průměrné mzdy, inflace a spotřebitelské ceny (Zákon, 2012).

5 Finanční analýza podniku

Finanční analýzu je nutné provést, pokud je třeba detailněji se seznámit s finanční situací podniku a celkově zhodnotit finanční zdraví podniku. Ekonomická analýza podniku odhaluje, zda je společnost zisková, složení kapitálu podniku, ale také jak hospodaří podnik se svými aktivy. Provádění takovéto analýzy se příkládá vysoká důležitost, protože odhalí, jak se podniku daří, ale především poskytuje podkladová data používaná k prognózování budoucího vývoje podniku.

Výsledky finanční analýzy mohou být zajímavé ne jen pro samotné vedení podniku, ale i pro externí stakeholdery. Externími stakeholdery mohou být věřitelé, protože je pro ně podstatná informace, jak je podnik schopen dostát svým závazkům. Další skupinou zajímavající se o hospodaření podniku jsou bezpochyby konkurenti, obzvláště pokud je daný podnik úspěšný. Konkurenty zajímá, co vede k úspěchu daného podniku, díky tomu jsou výstupy z finanční analýzy velmi citlivé a společnosti je obvykle neuvěřejnější (Knápková, 2010).

Pro finanční analýzu jsou potřebná kvalitní podkladová data. Tato data jsou obvykle čerpána z rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přehledu o peněžních tocích a obvykle ještě výroční zpráva. Finanční analýza je prováděna horizontálně a vertikálně. Na danou položku z výkazu poskytuje dvojí pohled. Odlišné pohledy na věc vedou k tomu, že si analytik lépe uvědomuje některé souvislosti. Zveřejňované účetní výkazy jsou obvykle jen orientačním výčtem skutečných účtů, proto je někdy obtížné rozklíčovat, co se pod jednotlivými položkami v rozvaze skutečně ukrývá. Nejhůře se pak určují položky, které mají přívlastek ostatní nebo jiné. Proto je vhodné nahlížet do výroční zprávy, kde bývají tyto položky objasněny (Kislingerová, 2008).

1 Monopol České pošty

Dle výše provedené literární rešerše je zřejmé, že Česká pošta již není zákonným monopolem na odesílání psaní do 50 gramů. Tento fakt potvrzuje i regionální ředitelka České pošty, inženýrka Šárka Menclová.

V následující kapitole je provedena komparace možností zaslání doporučeného psaní do 50 gramů pro soukromou osobu a ze zjištěných dat vyplývá, že v podstatě není jiné možnosti než využít Českou poštu.

Trh byl v roce 2013 zcela liberalizován novelou zákona 221/2012 Sb., ale pro mnoho společností by bylo doručování psaní do 50 gramů nákladově zcela neefektivní a pravděpodobně i ztrátové. Dále je pro ostatní logistické společnosti v České Republice zcela nemožné konkurovat cenám České pošty, neboť při poskytování takovýchto služeb nelze přepravu zásilek omezit jen na doručování do lukrativních krajů, ale je nutno uspokojit i poptávky, které jsou zcela ztrátové jako například doručení jednoho dopisu do horské vesničky. Protože je Česká pošta nucena doručovat do těchto ztrátových oblastí, byl navržen kompenzační fond, který ztráty z poskytování této služby pokrývá.

Z výše zmíněných důvodů nelze Českou poštu označit pojmem zákonný monopol. Jedná se o přirozený monopol pro doručování psaní do 50 gramů.

2 Komparace možností zaslání psaní do 50 gramů

Možnost zaslání doporučeného psaní do 50 gramů pro běžného občana, tedy soukromou osobu, jsou sledovány na dalších třech přepravních společnostech působících v České Republice. Pro srovnání možností byly zvoleny přepravní společnosti Geis s.r.o., PPL s.r.o. a DHL s.r.o. Byla zjišťována cena za přepravu doporučeného psaní do 50 gramů a skutečnost, zda je vůbec možné takovýto typ zásilky zaslat. Některé přepravní společnosti nabízejí svoz a mají stanovené nadstandartní požadavky k zásilce, např. způsob jejich zabalení. Výsledná data jsou uvedena v tabulce níže.

Tab. č. 1: Komparace nabídek přepravních společností v ČR

	Česká pošta	Geis	PPL	DHL
Možnost odeslání dopisu	Ano	Ne	Ne	Ano
Svoz	Ano	Ano	Ne	Ano
Cena	38,00 Kč	109,00 Kč	114,00 Kč	240,00 Kč
Požadavky navíc	Ne	B2B; B2C; Balík	Balík	V kartonové krabici

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016⁵

Možnost odeslat dopis je u České pošty a dále také u společnosti DHL s.r.o., při volbě této varianty je ovšem nutné použít kartonovou krabici pro doručení dopisů. Společnost DHL s.r.o. nabízí možnost využití jejich kartonových krabic určených pro vložení dokumentů v papírové podobě a formátu A4, případně je možno využít vlastní balení, ale je nutné, aby byl dopis zabalen v pevném obalu. Důvodem k tomuto opatření je fakt, že společnost DHL s.r.o. využívá, stejně jako všechny ostatní přepravní společnosti vyjma České pošty, válcové pásy, po kterých jsou zásilky dále tříděny a pokud by dopis nebyl v pevném obalu, pak by se mohl na tyto válce namotat a zničit či ztratit. Česká pošta i společnost DHL s.r.o. nabízejí možnost svozu, není tedy nutné využívat pobočky a stačí svoz objednat pohodlně na svou adresu. Rozdíl v ceně mezi Českou poštou a DHL s.r.o. je velmi výrazný, poslání dopisu by u společnosti DHL s.r.o. vyšlo na 240 Kč. Oproti ceně za zásilku u České pošty je to skutečně velký rozdíl a volba této varianty by byla finančně velmi neefektivní. Ceník České pošty je detailněji uveden v příloze A.

Společnost Geis s.r.o. nabízí možnost zaslání zásilky do 1 kg, teoreticky je tedy možné zaslat dopis, ovšem je nutno poslat jej v pevném obalu a bude na něj pohlíženo jako na balík, proto je cena za tuto zásilku vyšší, a to 109 Kč. Dále je zde také eventualita využití svozu. Možnost odeslání dopisu je ovšem komparována z pohledu soukromé osoby a Geis s.r.o. poskytuje své služby pouze na základě uzavřené přepravní smlouvy a pro uzavření této smlouvy je nutné IČ. Výsledek je takový, že nelze odeslat dopis přes společnost Geis s.r.o. Tato společnost poskytuje

⁵ Hodnoty uvedené v tabulce č. 1 jsou aktuální k datu 20. 12. 2016.

možnost zaslání dopisu vnímaného jako balík pouze pro korespondenci mezi B2B a B2C, tedy mezi obchodníky, nebo mezi obchodníkem a koncovým zákazníkem.

Firma PPL s.r.o. nabízí možnost odeslání zásilky pro soukromé osoby, ale na zásilku bude opět pohlíženo jako na balík, cena 119 Kč. Jde o cenu za balík do 1 kg. Tato společnost ani nenabízí svoz, pokud chce zákazník odeslat uvedený balík přes společnost PPL s.r.o., pak je nucen podat jej na nejbližším depu či parcelshopu PPL. Vzhledem k tomu, že se jedná o balík, nikoliv o dopis, je opět požadováno zabalit dopis do pevného kartonového obalu. Důvod k tomuto požadavku je opět využívání válcových pásů, jde o prevenci a snížení rizika poškození obsahu zásilky.

Česká pošta má ke dni 31. 12. 2015 přesně 3893 poboček v České Republice. To je nejvíce poboček ze všech přepravních společností v České Republice. Mnoho z výše uvedených společností již k dnešnímu dni 20. 12. 2016 nabízí službu svoz, proto není údaj o počtu poboček již tak zásadní, neboť je možné objednat kurýra přímo domů a ten si zásilku vyzvedne. Tato služba poskytuje vysoké pohodlí pro zákazníky.

Při zohlednění všech výše uvedených dat včetně informace o počtu poboček se jeví Česká pošta jako nejlepší volba při zaslání doporučeného dopisu. Optimální varianta je v tabulce zvýrazněna modře.

3 Kompenzační fond

Původní myšlenka při vzniku kompenzačního fondu byla, že dle výše obratu bude do fondu přispívat každá přepravní společnost v České Republice a celková částka pak bude vyplacena České poště. To se ovšem pochopitelně nelíbilo žádné přepravní společnosti, neboť tím vlastně podporují svou konkurenci. Ale myšlenka se nelíbila ani České poště, protože mají výrazně větší obraty než konkurenční logistické společnosti v České Republice, a tak by přispívali největší díl a celý kompenzační fond by ztrácel smysl.

Myšlenka kompenzačního fondu byla změněna, pro rázný nesouhlas všech zúčastněných stran a dnešní kompenzační fond má následující podobu. Česká pošta

může žádat kompenzaci 700 milionů korun v roce 2015 a v roce 2016. Následující roky tato částka klesá a v roce 2017 mohou požadovat pouze 600 milionů korun na kompenzaci. Tento rozpočet je schválen do roku 2017 a v následujících letech by mělo být kompenzováno maximálně do výše 500 milionu korun.

Fond vznikl především pro pokrytí ztrát z poskytování tak zvané univerzální služby. Univerzální služba zahrnuje minimální služby, které jsou poskytovány při stejných podmínkách všem koncovým zákazníkům. Univerzální služba je detailněji specifikována ve stručné verzi směrnice o univerzální službě v příloze B.

Kompenzační fond tedy plně dotuje poskytování univerzálních služeb České pošty až do roku 2017.

4 Náklady České pošty

Tato kapitola a její podkapitoly se zabývají finanční analýzou. Finanční analýza podniku byla zvolena jako jeden z nutných kroků pro zmapování situace podniku. Cílem je seznámit se se silnými a slabými stránkami podniku a vyhodnotit celkovou výkonnost České pošty. Za slabou stránku podniku jsou považovány jeho náklady. Pro navržení optimalizace nákladů České pošty je nutné nejdříve získané informace vyhodnotit a následně je použít pro vyvození závěrů.

Pro posouzení celkové situace České pošty a následné navržení optimalizace nákladů, je nutné nejdříve se zorientovat ve výkazech podniku. Ideálním postupem pro seznámení se se situací společnosti je analyzovat rozvahu, dále vypočítat zvolené ekonomické ukazatele podniku a především zahrnout bonitní a bankrotní modely, které jasně reflektují situaci podniku.

Analyzováním rozvahy je myšleno posouzení stavu a vývoje bilanční sumy, struktury a vývoje aktiv a pasiv. V pasivech se zohledňuje poměr vlastního kapitálu a cizího kapitálu, tedy například úvěrů. Výsledkem této analýzy je zjištění ekonomické situace podniku a odhalení faktorů, případně změření jejich síly, které jsou příčinou vzniku ekonomického prospěchu či úpadku.

Horizontální analýzou je měřen vývoj hodnot dílčích položek rozvahy a VZZ za pomoci různých ukazatelů. Obvykle jsou měřeny relativní změny v procentech.

Dále jsou posuzovány i absolutní změny. Tyto rozborů mohou pomoci k predikci dalších trendů. Především kvůli zachycení trendů je vhodné analýzy provádět za několik po sobě jdoucích období, aby bylo možné seřadit informace do časové řady.

Vertikální analýzou je zkoumána konstrukce účetních výnosů například složení aktiv, pasiv, nákladů nebo výnosů. Organizace kapitálu tedy může být různá, a pokud má podnik vyšší podíl cizího kapitálu, pak to může představovat riziko například pro věřitele firmy, případně daná situace snižuje bonitu společnosti pro další potenciální bankovní úvěry. Skladba je vyjadřována poměrovými čísly, která jsou následně převáděna na procenta (Malá, 2016).

Uvedené analýzy komparují poslední tři účetní období, roky 2015, 2014 a 2013. Rok 2012 je použit jako výchozí. Rozvahy České pošty uvedené v příloze C byly použity jako podkladová data.

4.1 Horizontální analýza aktiv

Níže jsou zobrazeny tabulky, které obsahují změnu oproti minulému období, jde tedy o rozdíl hodnot jinak také absolutní změnu.

Tab. č. 2: Absolutní změna aktiv v letech 2013, 2014 a 2015 (v mil. Kč)

Název	2012	2013	Rozdíl	2014	Rozdíl	2015	Rozdíl
Aktiva	26 766	26 719	-47	26 106	-613	22 494	-3 612
Dlouhodobý majetek	10 572	10 099	-473	10 193	94	9 882	-311
Dlouhodobý nehmotný majetek	617	539	-78	459	-80	336	-123
Dlouhodobý hmotný majetek	9 315	9 877	562	9 519	-358	9 328	-191
Oběžná aktiva	16 101	15 578	-523	15 818	240	12 478	-3 340
Zásoby	253	246	-7	239	-7	326	87
Pohledávky	2 749	2 394	-355	2 399	5	3 177	778
Finanční majetek	640	613	-27	217	-396	219	2
Krátk. finanční majetek	13 099	12 938	-161	13 180	242	8 975	-4 205

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Dále je zobrazena procentní změna vůči předchozímu období, takováto změna se nazývá relativní.

Tab. č. 3: Relativní změna aktiv v letech 2013, 2014 a 2015 (v mil. Kč)

Název	2012	2013	%	2014	%	2015	%
Aktiva	26 766	26 719	0	26 106	-2	22 494	-16
Dlouhodobý majetek	10 572	10 099	-5	10 193	1	9 882	-3
Dlouhodobý nehmotný majetek	617	539	-14	459	-17	336	-37
Dlouhodobý hmotný majetek	9 315	9 877	6	9 519	-4	9 328	-2
Oběžná aktiva	16 101	15 578	-3	15 818	2	12 478	-27
Zásoby	253	246	-3	239	-3	326	27
Pohledávky	2 749	2 394	-15	2 399	0	3 177	24
Finanční majetek	640	613	-4	217	-182	219	1
Krátk. finanční majetek	13 099	12 938	-1	13 180	2	8 975	-47

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

V roce 2013 firma nijak nenavýšila svá aktiva a v následujících letech pokračuje trend ve snižování aktiv. Od roku 2009 vznikl nový projekt Pošta partner. Tento projekt má za cíl přetvářet pobočky pošty na součást obecních úřadů či jiných prostor. Díky tomuto kroku se Česká pošta zbavuje přebytečných poboček, které je povinna držet i v místech, kde je provedeno maximálně 20 poštovních úkonů za celý den. Následkem snižování přímých poboček pošt jsou snižována i celková aktiva České pošty.

Hodnota celkových aktiv má ve sledovaném období také spíše klesající trend. K výraznému snížení došlo v roce 2015, o 27 %. Protože Česká pošta reguluje nabízené služby na malých pobočkách a dále se zbavuje malých poboček, jsou oběžná aktiva rapidně snižována. Důvodem značného snížení krátkodobého finančního majetku je v roce 2015 snížená poptávka po penězích, znamená to, že držba velkého objemu hotovosti není zcela efektivní. Dále v tomto roce na Českých poštách došlo k historicky prvnímu zavedení plateb za transakce platebními kartami cizích bank, což opět snižuje objem peněz držených Českou poštou. Protože se podnik snaží eliminovat držbu hotových peněz, nakupuje vyšší zásoby a má proto vyšší hodnotu pohledávek. Především v roce 2015 zaznamenávají tyto dvě položky markantní vzestup. Ve všech sledovaných obdobích lze pozorovat vzájemnou provázanost položky hotové peníze a pohledávky.

4.2 Vertikální analýza aktiv

Vertikální analýza aktiv zobrazuje tabulky, které také obsahují změnu oproti minulému období, tedy absolutní změnu. Dále je zobrazena procentní změna také vůči předchozímu období, tedy relativní změna.

Tab. č. 4: Vertikální analýza aktiv v letech 2013, 2014 a 2015 (v %)

Text	2012	2013		2014		2015	
	Podíl %	Podíl %	Změn a strukt. %	Podíl %	Změn a strukt. %	Podíl %	Změn a strukt. %
AKTIVA CELKEM	100	100		100		100	
Dlouhodobý majetek	39	37,80	-1,70	39	1,25	43,93	4,89
Dlouhodobý nehmotný majetek	2	2,02	-0,29	1,76	-0,26	1,49	-0,26
Dlouhodobý hm. maj.	35	36,97	2,16	36,46	-0,50	41,47	5,01
Dlouhodobý finanční majetek	60	58,30	-1,85	60,59	2,29	55,47	-5,12
Oběžná aktiva	1	0,92	-0,02	0,91	-0,01	1,45	0,53
Zásoby	10	8,92	-1,31	9,19	0,23	14,12	4,93
Krátkodobé pohledávky	2	2,29	-0,10	0,83	-1,46	0,97	0,14
Krátkodobý finanční majetek	49	48,42	-0,52	50,49	2,06	39,9	-10,59

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Z vertikální analýzy aktiv je zřejmé, že největší podíl na aktivech mají krátkodobý a dlouhodobý finanční majetek. Tuto skutečnost lze snadno vysvětlit, neboť se jedná o Českou poštu, která nabízí jako jednu ze svých služeb i produkty Poštovní spořitelna, proto Česká pošta poskytuje například mnoho termínovaných vkladů na dobu delší než je jeden rok, tento fakt je promítnut právě v dlouhodobém finančním majetku. Ve všech letech procentuální podíl dlouhodobého majetku fluktuje kolem hodnoty 60 %, což činí z této položky nejvýznamnější část aktiv.

V horizontální analýze je popsán průběh oběžných aktiv, ve vertikální analýze ovšem vidíme, že celkový podíl oběžných aktiv na celkových aktivech je po celé sledované období velmi nízký, v rozmezí 0,91-1,45 %. V posledním roce (2015) můžeme sledovat největší procentuální navýšení, což bylo zřejmé i z horizontální analýzy, zde ovšem také vidíme, že tento jev má zanedbatelnou hodnotu oproti váze ostatních položek aktiv.

Značnou část aktiv také zabírá dlouhodobý majetek tvořený hmotným a nehmotným majetkem. Nejvyšší podíl má však dlouhodobý hmotný majetek

ve všech letech, což je způsobeno především tím, že Česká pošta vlastní několik nemovitostí a jejich vysoká hodnota zvyšuje i podíl této položky v celkových aktivech. V roce 2015 je zaznamenán nejvýraznější nárůst této položky na 41,47 %.

4.3 Horizontální analýza pasiv

Horizontální analýza pasiv je prováděna stejným způsobem jako horizontální analýza aktiv a obsahuje opět dvojí pohled na věc, absolutní a relativní změny.

Tab. č. 5: Absolutní změna pasiv v letech 2013, 2014 a 2015 (v mil. Kč)

Název	2012	2013	Rozdíl	2014	Rozdíl
Pasiva (Celkový kapitál)	26 766	26 719	-47	26 106	-613
Vlastní kapitál	10 281	10 341	60	10 349	8
Cizí kapitál	15 916	15 735	-181	15 170	-565
Dlouhodobé závazky	272	329	57	383	54
Krátkodobé závazky	14 831	14 834	3	14 393	-441
Krátk. bankovní úvěry a výpomoci	31	35	4	35	0
Provozní VH před zdaněním	251	248	-3	166	-82
Finanční VH před zdaněním	55	28	-27	47	19
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	261	220	-41	179	-41
Název	2015	Rozdíl			
Pasiva (Celkový kapitál)	22 494	-3 612			
Vlastní kapitál	10 429	80			
Cizí kapitál	11 507	-3 663			
Dlouhodobé závazky	326	-57			
Krátkodobé závazky	10 517	-3 876			
Krátk. bankovní úvěry a výpomoci	36	1			
Provozní VH před zdaněním	268	102			
Finanční VH před zdaněním	23	-24			
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	231	-30			

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Tab. č. 6: Relativní změna pasiv v letech 2013, 2014 a 2015 (v mil. Kč)

Název	2012	2013	%	2014	%
Pasiva (Celkový kapitál)	26 766	26 719	-0,18	26 106	-2,35
Vlastní kapitál	10 281	10 341	0,58	10 349	0,08
Cizí kapitál	15 916	15 735	-1,15	15 170	-3,72
Dlouhodobé závazky	272	329	17,33	383	14,10
Krátkodobé závazky	14 831	14 834	0,02	14 393	-3,06
Krátk. bankovní úvěry a výpomoci	31	35	11,43	35	0,00

Název	2012	2013	%	2014	%
Provozní VH před zdaněním	251	248	-1,21	166	-49,40
Finanční VH před zdaněním	55	28	-96,43	47	40,43
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	261	220	-18,64	179	-22,91
Název	2015	%			
Pasiva (Celkový kapitál)	22 494	-16,06			
Vlastní kapitál	10 429	0,77			
Cizí kapitál	11 507	-31,83			
Dlouhodobé závazky	326	-17,48			
Krátkodobé závazky	10 517	-36,85			
Krátk. bankovní úvěry a výpomoci	36	2,78			
Provozní VH před zdaněním	268	38,06			
Finanční VH před zdaněním	23	-104,35			
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	231	-22,51			

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Celkový kapitál má ve sledovaném období sestupný trend a největší propad zaznamenává v roce 2015. Celková procentuální změna tohoto propadu oproti roku 2012 je 16,06 %.

Hodnota výsledku hospodaření z roku 2012 nebyla ani v jednom z následujících let překročena, proto je trend výsledku hospodaření klesající. Abnormálního výsledku bylo dosaženo v roce 2012 z důvodu ožívání ekonomiky v ČR po předcházející ekonomické krizi. Vliv této skutečnosti je nutno zohlednit a proto nelze vývoj výsledku hospodaření vnímat zcela negativně, neboť pokles v následujících letech je relativně nízký. Dále je výsledek hospodaření provázán s financováním cizími zdroji a právě v roce 2012 je tato položka největší a v roce 2015 je o 31,38 % nižší, oproti tomu byl pokles výsledku hospodaření v roce 2015 jen 22,51 %, lze tedy odvodit, že Česká pošta tuto změnu ve financování nesla poměrně dobře.

V roce 2015 se také radikálně snížily krátkodobé závazky. Oproti roku 2012, došlo ke snížení této položky o 36,85 %.

4.4 Vertikální analýza pasiv

Vertikální analýza pasiv, popsaná v tabulce níže, zobrazuje absolutní a relativní změnu pasiv ve třech sledovaných obdobích.

Tab. č. 7: Vertikální analýza pasiv v letech 2013, 2014 a 2015 (v %)

text	2012	2013		2014		2015	
	Podíl %	Podíl %	Změn a strukt. %	Podíl %	Změn a strukt. %	Podíl %	Změn a strukt. %
PASIVA CELKEM	100,00	100,00		100,00		100,00	
Vlastní kapitál	38,41	38,70	0,29	39,64	0,94	46,36	6,72
Základní kapitál	13,41	13,43	0,02	13,74	0,32	15,95	2,21
Kapitálové fondy	22,63	23,10	0,47	23,99	0,88	28,03	4,04
Rezervní fond a ost. fondy ze zisku	1,40	1,40	-0,01	1,42	0,03	1,66	0,24
VH minulých let	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VH běžného účet. období (+/-)	0,98	0,82	-0,15	0,69	-0,14	1,03	0,34
Cizí zdroje	59,46	58,89	-0,57	58,11	-0,78	51,16	-6,95
Rezervy	2,92	2,01	-0,91	1,38	-0,63	2,79	1,42
Dlouhodobé závazky	1,02	1,23	0,22	1,47	0,24	1,45	-0,02
Krátkodobé závazky	55,41	55,52	0,11	55,13	-0,39	46,75	-8,38
Bankovní úvěry a výpomoci	0,12	0,13	0,02	0,13	0,00	0,16	0,03

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

V roce 2015 narůstá podíl vlastního kapitálu o 6,72 % a stejně tak byl navýšen základní kapitál o 2,21 %. Hlavní příčinou navýšení vlastního kapitálu je ovšem navýšení kapitálových fondů v roce 2015 o 4,04 %.

Položka rezervního fondu a ostatních fondů ze zisku je udržována dlouhodobě ve stejné výši a lze tedy s jistotou říci, že tomu tak bude i v následujících letech, pokud nedojde k nějaké zásadní zákonné změně, která by donutila Českou poštu uvedenou položku navýšit, případně umožnila ponížít rezervní fond.

Jak již bylo zřejmé z horizontální analýzy, cizí zdroje byly oproti roku 2012 výrazně sníženy a v roce 2015 je procentuální změna snížení o 6,95%. Stejně tak i krátkodobé závazky byly sníženy v roce 2015 o 8,39 %.

4.5 Analýza rozdílových ukazatelů

4.5.1 Čistý pracovní kapitál

Jeden z nejčastěji používaných rozdílových ukazatelů je čistý pracovní kapitál. Jde o oběžná aktiva, která jsou financována dlouhodobými zdroji.

$$\text{ČPK} = OA - (KZ + KBÚ) \quad (2)$$

Kde: ČPK ... Čistý pracovní kapitál

OA ... Oběžná aktiva bez dlouhodobých pohledávek

KZ ... Konečný zůstatek

KBÚ ... Krátkodobé bankovní úvěry

Čím vyšší je výsledná hodnota výpočtu čistého pracovního kapitálu, tím vyšší je schopnost podniku hradit své závazky. Pokud podnik disponuje málo likvidním majetkem, pak růst hodnoty čistého pracovního kapitálu neznamená i růst likvidity. V případě České pošty toto ovšem neplatí, protože Česká pošta disponuje vysoce likvidním finančním majetkem, a to především hotovými penězi. V případě výsledné záporné hodnoty tohoto ukazatele jde o nekrytý dluh.

Tab. č. 8: Čistý pracovní kapitál v letech 2013, 2014 a 2015

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Ve všech letech můžeme pozorovat záporné hodnoty daného ukazatele, znamená to tedy, že má Česká pošta mnoho nekrytých dluhů. V roce 2015 dochází k mírnému zlepšení situace, lze tedy předpovědět, že se situace postupně stabilizuje a v budoucnu v delším časovém horizontu je možno očekávat kladné hodnoty.

Ukazatel	2012	2013		2014		2015				
		index	změna %	index	změna %	index	změna %			
ČPK	31	-7283	-234,935	23593,55	-7603	1,044	4,39	-5055	0,665	-33,51

Příčinou zlepšení situace je snižování cizích zdrojů a také krátkodobé závazky, pokud se tedy Česká pošta bude dlouhodobě zbavovat cizího financování, pak je možno očekávat kladný vývoj tohoto ukazatele. K této situaci ovšem pravděpodobně nedojde, neboť na Českou poštu jsou kladeny vysoké nároky. Je to státní podnik a dle mnoha zákonných úprav musí pokrývat i méně lukrativní místa dodání a udržovat tak vysoce nákladné pobočky, v místech, které nepřinášejí žádný zisk. Kvůli tomuto faktu bude Česká pošta vždy závislá na cizích zdrojích. Ke zlepšení této situace by došlo pouze v případě změny zákonů a snížení požadavků na Českou poštu.

4.6 Analýza poměrových ukazatelů

4.6.1 Analýza ukazatelů rentability

V níže uvedené tabulce je pyramidový rozklad ukazatelů ROA a ROE, jinak je tento rozklad také označován jako Du Pontova analýza. Tato analýza utváří elementární strukturu poměrových ukazatelů.

Tab. č. 9: Du Pontova analýza poměrových ukazatelů v letech 2013, 2014 a 2015

Název ukazatele	Vzorec	2012	2013		
				Index	změna v %
ROE	Z/VK	2,54	2,13	0,838	-16,20
Rentabilita aktiv	Z/A	0,98	0,82	0,844	-15,56
Dílčí sestava pro analýzu rentability tržeb – výsledky v %					
ROS	Z/T	1,31	1,13	0,861	-13,93
ROC	Z/N	117,57	103,77	0,883	-11,73
Nákladovost	N/T	1,11	1,09	0,975	-2,49
Materiálová	VS/T	28,02	28,02	1,000	0,03
Mzdová	OSN/T	62,33	63,00	1,011	1,08
Odpisová	ODP/T	4,90	5,19	1,060	5,98
Fin. nákladů	FN/T	21,17	33,02	1,560	55,96
Podíl materiál. ná na celk. ná	VS/N	2 515,77	2 580,66	1,026	2,58
Podíl osob. ná na celk. ná	OSN/N	5 596,85	5 801,89	1,037	3,66
Podíl odpisů na celk. ná	ODP/N	439,64	477,83	1,087	8,69
Podíl fin. ná na celk. ná	FN/N	21,17	33,02	1,560	55,96
Název ukazatele	Vzorec	2012	2014		
				Index	změna v %
ROE	Z/VK	2,54	1,73	0,813	-18,70
Rentabilita aktiv	Z/A	0,98	0,69	0,833	-16,73
Dílčí sestava pro analýzu rentability tržeb – výsledky v %					
ROS	Z/T	1,31	0,92	0,819	-18,12
ROC	Z/N	117,57	49,45	0,476	-52,35
Nákladovost	N/T	1,11	1,87	1,718	71,83
Materiálová	VS/T	28,02	27,64	0,986	-1,36
Mzdová	OSN/T	62,33	61,37	0,974	-2,59
Odpisová	ODP/T	4,90	4,71	0,908	-9,21
Fin. nákladů	FN/T	21,17	16,02	0,485	-51,48
Podíl materiál. ná na celk. ná	VS/N	2 515,77	1 481,49	0,574	-42,59
Podíl osob. ná na celk. ná	OSN/N	5 596,85	3 288,95	0,567	-43,31
Podíl odpisů na celk. ná	ODP/N	439,64	252,49	0,528	-47,16
Podíl fin. ná na celk. ná	FN/N	21,17	16,02	0,485	-51,48

Název ukazatele	Vzorec	2012	2015		
				Index	změna v %
ROE	Z/VK	2,54	2,21	1,281	28,06
Rentabilita aktiv	Z/A	0,98	1,03	1,498	49,77
Dílčí sestava pro analýzu rentability tržeb – výsledky v %					
ROS	Z/T	1,31	1,20	1,296	29,60
ROC	Z/N	117,57	31,13	0,630	-37,04
Nákladovost	N/T	1,11	3,84	2,058	105,84
Materiálová	VS/T	28,02	27,86	1,008	0,80
Mzdová	OSN/T	62,33	61,79	1,007	0,69
Odpisová	ODP/T	4,90	4,38	0,930	-7,05
Fin. nákladů	FN/T	21,17	11,46	0,715	-28,50
Podíl materiál. ná na celk. ná	VS/N	2 515,77	725,47	0,490	-51,03
Podíl osob. ná na celk. ná	OSN/N	5 596,85	1 608,89	0,489	-51,08
Podíl odpisů na celk. ná	ODP/N	439,64	114,02	0,452	-54,84
Podíl fin. ná na celk. ná	FN/N	21,17	11,46	0,715	-28,50

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Ukazatel ROE v roce 2015 zaznamenává nejvyšší procentuální změnu oproti předchozímu roku 2014, ovšem nejvyšší hodnoty dosahuje tento ukazatel v roce 2012. Tento ukazatel roste se zvyšováním zisku, a proto je tento ukazatel v roce 2012 nejvyšší, neboť v tomto roce měla Česká pošta nejvyšší výsledek hospodaření. Hodnoty jsou ovšem relativně nízké, a to pak značí nižší výnosnost vloženého kapitálu a vyšší zadluženost. Toto je ovšem v případě státního podniku očekávaná skutečnost.

Rentabilita aktiv v roce 2015 výrazně narostla o téměř 50 %. V letech 2013 a 2014 dochází k poklesu tohoto ukazatele oproti předchozím létům. Výchozí hodnoty nejsou ve velkém rozmezí, proto se procentuální změny mohou zdát velké. Jedná se jen o malé výkyvy, které se vyskytují díky mnoha vnějším vlivům.

Rentabilita tržeb je ukazatel, který reflektuje schopnost podniku přeměnit jednu korunu tržby na zisk. V celém sledovaném období lze pozorovat výkyvy, ovšem od roku 2012 do roku 2015 nedošlo k výraznému posunu. Schopnost České pošty přeměňovat tržby na zisky je tedy stále stejná. V roce 2016 došlo k mnoha změnám ve vedení společnosti, a proto je možné očekávat nový přístup, tedy i vzestupný trend tohoto ukazatele.

4.7 Analýza ukazatelů aktivity

Ukazatele aktivity je nutné analyzovat, neboť tyto ukazatele vysvětlují, jak efektivně hospodaří daná společnost se svými aktivy. V tabulce níže jsou vypočítány nejčastěji používané ukazatele.

Tab. č. 10: Analýza ukazatelů aktivity v letech 2013, 2014 a 2015

Název ukazatele	Vzorec	2012	2013		
				Index	změna v %
Dílčí sestava pro analýzu aktivity – výsledky v poměrových číslech					
Obratovost aktiv	T/A	0,74	0,73	0,981	-1,89
Obratovost stálých aktiv	T/DM	1,89	1,93	1,025	2,52
Obratovost oběžných aktiv	T/OA	1,24	1,25	1,012	1,22
Obratovost zásob	T/ZAS	78,79	79,36	1,007	0,72
Obratovost pohledávek	T/POHL	7,25	8,15	1,125	12,46
Obratovost závazků	T/KZ	1,34	1,31	0,979	-2,11
Dílčí sestava pro analýzu aktivity – výsledky ve dnech					
Doba obratu aktiv	A/T	490	500	1,019	1,93
Doba obratu stálých aktiv	DM/T	194	189	0,975	-2,46
Doba obratu oběžných aktiv	OA/T	295	291	0,988	-1,21
Doba obratu zásob	ZAS/T	5	5	0,993	-0,71
Doba obratu pohledávek	POHL/T	50	45	0,889	-11,08
Název ukazatele	Vzorec	2012	2014		
				Index	změna v %
Dílčí sestava pro analýzu aktivity – výsledky v poměrových číslech					
Obratovost aktiv	T/A	0,74	0,74	1,017	1,71
Obratovost stálých aktiv	T/DM	1,89	1,90	0,985	-1,54
Obratovost oběžných aktiv	T/OA	1,24	1,23	0,979	-2,13
Obratovost zásob	T/ZAS	78,79	81,18	1,023	2,29
Obratovost pohledávek	T/POHL	7,25	8,09	0,992	-0,83
Obratovost závazků	T/KZ	1,34	1,34	1,024	2,41
Dílčí sestava pro analýzu aktivity – výsledky ve dnech					
Doba obratu aktiv	A/T	490	491	0,983	-1,68
Doba obratu stálých aktiv	DM/T	194	192	1,016	1,57
Doba obratu oběžných aktiv	OA/T	295	298	1,022	2,18
Doba obratu zásob	ZAS/T	5	4	0,978	-2,23
Doba obratu pohledávek	POHL/T	50	45	1,008	0,84
Název ukazatele	Vzorec	2012	2015		
				Index	změna v %
Obratovost aktiv	T/A	0,74	0,86	1,156	15,57
Obratovost stálých aktiv	T/DM	1,89	1,95	1,027	2,71
Obratovost oběžných aktiv	T/OA	1,24	1,55	1,262	26,23
Obratovost zásob	T/ZAS	78,79	59,26	0,730	-27,00
Obratovost pohledávek	T/POHL	7,25	6,08	0,752	-24,81
Obratovost závazků	T/KZ	1,34	1,83	1,361	36,14
Doba obratu aktiv	A/T	490	425	0,865	-13,47
Doba obratu stálých aktiv	DM/T	194	187	0,974	-2,64

Název ukazatele	Vzorec	2012	2015		
				Index	změna v %
Doba obratu pohledávek	POHL/T	50	60	1,330	32,99

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Obratovost aktiv se z dlouhodobého hlediska stále navyšuje a největší nárůst zaznamenává v roce 2015, o necelých 16 %. Doba obratu aktiv se naopak snižuje, v roce 2015 došlo k jejímu snížení o zhruba 14 %. Doba obratovosti stálých aktiv kolísá mezi 1,2-1,5. Tyto hodnoty jsou poměrně vysoké, znamená to tedy, že Česká pošta přeměňuje svá aktiva efektivně na tržby. Aktiva se obrátí v tržbách za více než jeden rok, ale stálá aktiva se v posledním roce obrátily v tržby 1,95x tedy téměř 2x. Tento ukazatel nijak výrazně nekolísá v dlouhodobém hledisku.

Doba obratu zásob je velmi krátká v roce 2013 je to 5 dní, v roce 2014 se zásoby obrátí za 4 dny a v roce 2015 to bylo 6 dní. Česká pošta není výrobní podnik, protože nedisponuje vysokým stavem zásob a materiál, který je využíván k zajištění chodu podniku je také velmi rychle spotřebováván.

Doba obratu pohledávek se pohybuje v rozmezí 45-60 dnů. Přičemž v letech 2013 a 2014 byly pohledávky obráceny za 45 dní a v roce 2015 došlo k nárůstu na 60 dní. Tento nárůst je vnímán spíše negativně, neboť podnik by měl usilovat o snižování počtu dnů potřebných k obratu pohledávky. V roce 2015 byla jedna pohledávka obrácena 6x kdežto v předchozích letech 2014 a 2013 byla pohledávka obrácena 8x. Přesto se tyto hodnoty nijak nevymykají průměru a je zásadní, aby doba obratu pohledávek nebyla vyšší, než je samotná splatnost pohledávek.

4.8 Analýza ukazatelů likvidity a zadluženosti

Ukazatelé zadluženosti vyjadřují, jak vysoce je daný podnik zatížen dluhy. Cizí zdroje jsou v podnicích často žádoucí, ale přílišné zatížení není zcela efektivní, proto je nutno tento ukazatel zkoumat. Ukazatel zadluženosti souvisí s ukazatelem likvidity, neboť tento ukazatel vyjadřuje, jak rychle je pro firmu možné splácet své krátkodobé závazky.

Tab. č. 11: Analýza ukazatelů likvidity a zadluženosti v letech 2013, 2014 a 2015

Název ukazatele	Vzorec	2012	2013		
				index	změna v %
Ukazatele likvidity - výsledek - poměr. číslo (u ČPK - rozdíl)					
běžná likvidita	OA/KZ	1,086	1,050	0,967	3,27
pohotová likvidita	(OA-ZAS)/KZ	1,069	1,034	0,967	3,28
hotovostní likvidita	FM/KZ	0,043	0,041	0,958	4,24
Ukazatele zadluženosti - v % (u ÚK - poměrové číslo)					
Celková zadluženost	CK/A	59,46	58,89	0,99	0,96
Koeficient samofinancování	VK/A	38,41	38,70	1,01	-0,76
Zadluženost VK	CK/VK	1,55	1,52	0,98	1,71
úrokové krytí	EBIT/NaU	251,00	248,00	0,99	1,20
Název ukazatele	Vzorec	2012	2014		
				index	změna v %
Ukazatele likvidity - výsledek - poměr. číslo (u ČPK - rozdíl)					
běžná likvidita	OA/KZ	1,086	1,099	1,047	4,65
pohotová likvidita	(OA-ZAS)/KZ	1,069	1,082	1,047	4,72
hotovostní likvidita	FM/KZ	0,043	0,015	0,365	-63,52
Ukazatele zadluženosti - v % (u ÚK - poměrové číslo)					
Celková zadluženost	CK/A	59,46	58,11	0,99	-1,33
Koeficient samofinancování	VK/A	38,41	39,64	1,02	2,43
Zadluženost VK	CK/VK	1,55	1,47	0,96	-3,67
úrokové krytí	EBIT/NaU	251,00	3,46	0,01	-98,61
Název ukazatele	Vzorec	2012	2015		
				index	změna v %
Ukazatele likvidity - výsledek - poměr. číslo (u ČPK - rozdíl)					
běžná likvidita	OA/KZ	1,086	1,186	1,080	7,96
pohotová likvidita	(OA-ZAS)/KZ	1,069	1,155	1,067	6,75
hotovostní likvidita	FM/KZ	0,043	0,021	1,381	38,12
Ukazatele zadluženosti - v % (u ÚK - poměrové číslo)					
Celková zadluženost	CK/A	59,46	51,16	0,88	-11,97
Koeficient samofinancování	VK/A	38,41	46,36	1,17	16,95
Zadluženost VK	CK/VK	1,55	1,10	0,75	-24,73
úrokové krytí	EBIT/NaU	251,00	268,00	77,49	7649,40

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Běžná likvidita se po celé sledované období udržuje nad hodnotou 1. Hodnoty nejsou ani příliš vysoké, což není žádoucí. Za vysoké hodnoty jsou považována čísla

nad 2,5. Česká pošta se tedy pohybuje dlouhodobě v optimálním pásmu a nemá žádné potíže s likviditou. Tento průběh lze předpovídat i do budoucna.

Pohotová likvidita se opět pohybuje v optimálním pásmu tedy od 1 do 1,5.

Ukazatel hotovostní likvidity ovšem odhaluje, že Česká pošta nedisponuje dostatečným finančním majetkem, který by pokryl krátkodobé závazky. Optimální pásmo, ve kterém by se měl podnik pohybovat, je od 0,2 do 0,5. Sledovaný podnik se ovšem pohybuje dlouhodobě pod tímto pásmem a hodnoty se spíše blíží k 0.

Celková zadluženost je v roce 2012 60 % a v roce 2015 51 %. Znamená to tedy, že dlouhodobě zadluženost klesá, tento jev byl zřejmý i v analýzách výše. Zde vidíme, že podnik má stále převahu cizích zdrojů nad vlastními, toto lze ovšem u státního podniku pochopit a považovat za běžné. Vlastní kapitál je v průběhu sledovaných let zvyšován. Hodnota zadluženosti klesá a v roce 2015 činí pokles 25 %.

Koeficient samofinancování odhaluje, jak podnik využívá vlastní zdroje. Hodnoty se pohybují pod 40 %, ale v roce 2015 dochází k nárůstu na 46 %, a to z důvodu poklesu financování podniku cizími zdroji ve stejném roce.

4.9 Bankrotní a bonitní modely

4.9.1 Bankrotní modely

Tyto modely se používají především proto, aby byl podnik včas varován před nadcházejícím bankrotem. Cílem výpočtů je odhalit problémy a predikovat možné negativní dopady.

4.9.2 Index důvěryhodnosti IN05

Tento Index je vyjádřen jedním jediným číslem, které hodnotí peněžní zdraví podniku. Dále pak tento ukazatel zhodnotí, zda společnost v blízké době zkrachuje či nikoliv, tedy v jaké fázi životního cyklu se daná společnost nachází.

Tab. č. 12: Index důvěryhodnosti v letech 2013, 2014 a 2015

Ukazatel	Váha	2012	2013	2014	2015
X1 = celková aktiva / cizí zdroje	0,13	1,68	1,70	1,72	1,95
X2 = EBIT / nákl. Úroky	0,04	251,00	248,00	3,46	268,00
X3 = EBIT / celková aktiva	3,97	0,01	0,01	0,01	0,01

Ukazatel	Váha	2012	2013	2014	2015
X4 = výnosy / celková aktiva	0,21	0,74	0,73	0,74	0,86
X5 = oběžná aktiva / (KZ + KBÚ)	0,09	1,08	1,05	1,10	1,18
$Z = 0,13 \cdot X1 + 0,04 \cdot X2 + 3,97 \cdot X3 + 0,21 \cdot X4 + 0,09 \cdot X5$		10,55	10,43	0,64	11,31
Hodnocení podniku		podnik tvoří hodnotu	podnik tvoří hodnotu	podnik spěje k bankrotu	podnik tvoří hodnotu

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

4.9.3 Altmanův index důvěryhodnosti

Altmanův model pracuje s finančními ukazateli zmíněnými výše a výsledkem je opět jediné číslo zvané Altman Z-score, které vyjadřuje, zda společnost v dalších dvou letech zkrachuje či nikoliv.

Tab. č. 13: Altmanův model v letech 2013, 2014 a 2015

Ukazatel	Váha	2012	2013	2014	2015
X1 = EBIT / celková aktiva	3,107	0,03	0,03	0,02	0,03
X2 = Tržby / celková aktiva	0,998	0,74	0,73	0,74	0,86
X3 = VK / Cizí zdroje	0,420	0,27	0,28	0,29	0,38
X4 = nerozd. zisk / celková aktiva	0,847	0,00	0,00	0,00	0,00
X5 = ČPK / celková aktiva	0,717	0,00	-0,20	-0,21	-0,16
$Z = 3,107 \cdot X1 + 0,998 \cdot X2 + 0,42 \cdot X3 + 0,847 \cdot X4 + 0,717 \cdot X5$		1,05	0,84	0,84	1,11
Hodnocení podniku		podnik spěje k bankrotu	podnik spěje k bankrotu	podnik spěje k bankrotu	podnik spěje k bankrotu

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Altmanův model důvěryhodnosti jednoznačně hodnotí podnik mnohem kritičtěji než model IN05. Model IN05 má vypovídací hodnotu především pro majitele podniku. V tomto případě je majitelem stát a v případě, že podnik dlouhodobě spěje k bankrotu je potřeba jeho fungování nějak zefektivnit. České poště se ve 4 sledovaných obdobích daří relativně dobře z pohledu modelu IN05. Ovšem Altmanův index hodnotí fungování podniku velmi kriticky, z dlouhodobého hlediska se Česká pošta blíží k bankrotu.

4.10 Bonitní model

Bonitní modely na rozdíl od bankrotních modelů hodnotí finanční zdraví podniku neboli jeho bonitu. Díky těmto modelům se hodnotí především finanční důvěryhodnost podniku, neboť modely počítají s likviditou a finanční stabilitou. Výsledné hodnoty mohou být velmi zásadní pro poskytnutí úvěrů od bank či půjček od jiných věřitelů.

4.10.1 Kralickův rychlý test

Níže uvedené ukazatele vypovídají o síle kapitálu daného podniku a vypovídají o tom, zda Česká pošta má či nemá mnoho dluhů vyjádřených v peněžních jednotkách. Dále také následující test odhaluje jak moc je daná firma schopna pokrýt své potřeby vlastními finančními prostředky.

Tab. č. 14: Kralickův rychlý test v letech 2013, 2014 a 2015

Ukazatel	2012	2013	2014	2015
R1 = vlastní kapitál/aktiva (kvóta VK)	38 %	39 %	40 %	46 %
R2 = (CK - KFM)/CF (doba splácení dluhu)	2,57	3,03	2,24	1,82
R3 = EBIT / A (ROA)	1 %	1 %	1 %	1 %
R4 = CF/provozní výnosy	5 %	5 %	5 %	7 %

Hodnocení firmy	2012	2013	2014	2015
R1	4	4	4	4
R2	4	3	4	4
R3	1	1	1	1
R4	2	1	1	2
Průměr = (R1 + R2 + R3 + R4)/4	2,75	2,25	2,50	2,75
Hodnocení podniku	Bonitní podnik	Bonitní podnik	Bonitní podnik	Bonitní podnik

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Pokud se hodnoty podniku pohybují v rozmezí 1-3, pak je to bonitní podnik. Česká pošta se dlouhodobě pohybuje v tomto pásmu.

Doba splácení dluhu odhaluje nejvyšší míru zadlužení v roce 2013, přesto ovšem tento rok není nijak velkým výkyvem oproti ostatním.

Podnik má nízký cash-flow, proto je hodnota posledního ukazatele R4 nízká.

Hodnoty podniku v časové řadě nijak nekolísají, proto lze usuzovat na dlouhodobé udržení statutu bonitního podniku.

5 Návrh optimalizace nákladů

Česká pošta má více možností, jak optimalizovat své náklady. Snížení nákladů České pošty na univerzální službu, povede také k nižším dotacím ze strany České Republiky, to znamená i mírnou úsporu ve státním rozpočtu. Jako nejefektivnější varianta optimalizace nákladů se jeví sdílené pobočky. Na Českou poštu jsou kladeny nároky ohledně pokrytí dostatečným množstvím poboček na území celé České Republiky. Dojezdová vzdálenost na pobočku České pošty v celé České Republice nesmí přesáhnout 10 km. Celkem má Česká pošta 3893 poboček⁶. Větší část těchto poboček se nachází v malých městech a vesnicích, kde je denně prováděno přibližně 20 poštovních operací za den. Počet těchto operací je skutečně nízký a zdaleka nepokryje náklady na takovou pobočku. Je třeba zaplatit nájemné za prostory, kde je pobočka provozována. Uhradit mzdu pro zaměstnance České pošty, dále také náklady na spotřebované energie. Je zcela běžné, že jsou tyto pobočky ztrátové, proto je nutné jejich chod dotovat.

Zároveň vláda České Republiky schválila v červnu roku 2015 nařízení, které zakazuje České poště rušit své pobočky. O zrušení pobočky mohou na zastupitelstvu jednat pouze samotné obce, kde má být pobočka zrušena. Česká pošta tedy nemůže jednoduše zrušit ztrátové pobočky.

Řešením této situace je ztrátové pobočky převést jako součást obecních úřadů. Každá obec má svůj obecní úřad. Zde jsou zaměstnání administrativní pracovníci a také mají k dispozici prostory, kde je tento úřad provozován. Náklady na zaměstnance, nájemné za prostory a energie by tedy byly zcela minimální. Česká pošta také manipuluje se ceninami a hotovostí, je tedy nutné dostatečné zabezpečení prodejního místa. Ovšem obecní úřady také manipuluji s hotovostí a ceninami, mají tedy toto zabezpečení již vybudováno a obvykle mají i proškolené zaměstnance, kteří by se mohli této agendy ujmout.

Tento model sdílených poboček funguje úspěšně v celé Evropské unii. V Rakousku je podíl partnerských poboček 71,3 %, v Irsku je to 94,7 % a v sousedním Německu 99 % (ČTK, 2017). Popsaný stav naznačuje, že hojnost franšizových poboček je ve všech zemích EU vyšší než v České Republice. Dalším

⁶ Aktuální údaj k 1. 1. 2017

zarážejícím faktem je, že Česká pošta má s ohledem na rozlohu České Republiky a počtu obyvatel nejhustší síť poboček.

Česká pošta by mohla převést veškeré své malé a ztrátové pobočky na obecní úřady a obhospodařovat pouze ty velké. Z finanční analýzy výše je zřejmé, že značnou část výdajů České pošty tvoří mzdové výdaje a tato položka by byla jistě výrazně nižší, pokud by nemuselo být drženo velké množství pracovní síly, která není plně využívána.

5.1 Aktuální stav

Na státní podnik České pošty jsou kladeny velké nároky na rozdíl od jiných přepravních společností. Podnik nedosahuje vysokých zisků, protože musí dodržet veškeré požadavky, především pobočkové pokrytí. Bez cizích zdrojů a dotací by byl takovýto podnik odsouzen k bankrotu. Jako státní podnik ovšem musí Česká pošta pokrývat segment trhu, který není zajímavý pro ostatní přepravní společnosti a to s sebou přináší určité ztráty. Dotace od státu pokrývají vysoké procento vynaložených nákladů.

Česká pošta uvádí v chod program Pošta Partner, který má za cíl převést činnost pošty na obecní úřady, nebo jiné prodejny jako například COOP, který je v každé vesnici. Tento systém je v zahraničních zemích plně fungující. Česká pošta je v Evropě velmi unikátní počtem svých vlastních poboček, má jich příliš mnoho. Tento program má dosáhnout cílového stavu 700 vlastních poboček a 2500 poboček partner. Tento projekt se Česká pošta usilovně snaží zapracovat a nárůst partnerských poboček se promítá i v účetní rozvaze, kde lze pozorovat snižování celkových aktiv.

Bohužel se program Partner České pošty neseťká s úspěchem u starostů malých měst. Starosty nelze celoplošně nutit k realizaci pobočky ve své obci. Česká pošta musí dojednávat podmínky s každou jednotlivou obcí zvlášť prostřednictvím obchodních zástupců a postupně tak zřizovat sdílené pobočky. Česká pošta k realizaci tohoto programu nabízí veškerou podporu, dodá veškeré potřebné materiály na pobočku a příslušně zaškolí daného pracovníka. Pro obec tento krok znamená zisk přibližně 10 000 Kč, v závislosti na počtu provedených poštovních operací za měsíc tedy i na velikosti obce. Starostové tvrdí, že je to pro ně pouze více práce a domnívají se, že si má Česká pošta jako státní podnik, řešit své problémy a

náklady samostatně. Starostové ovšem opomíjejí druhý úhel pohledu a to je fakt, že pokud se České poště takto neuleví, musí být dotována státem a stát získává prostředky na dotaci od svých občanů, je tedy efektivnější řešení přijmout pobočky jako součást obecních úřadů.

Aby byla optimalizace nákladů pro Českou poštu skutečně efektivní je potřeba sdílet s obecními úřady jen ty pobočky, které jsou ztrátové. Ztrátovými pobočkami jsou obvykle malé pošty v malých městech, kde se denně uskuteční do 100 poštovních operací. Pobočky ve velkých městech nejsou ztrátové. Právě naopak jsou takovéto pobočky ve velkých městech vysoce ziskové. Důvodem je především to, že ve městech se hojně daří poštovním operacím pro fyzické a právnické osoby a tyto operace mají 90% podíl na celkovém příjmu České pošty. Zrušit takovéto pobočky by tedy nebylo dobré řešení. Je nutno nahradit pouze ty malé.

Dle všech výše hodnocených ukazatelů je zřejmé, že si podnik vede relativně dobře. Je zde velký prostor pro zlepšení, ale pouze v rámci státem nastavených pravidel. Cílový stav projektu Pošta Partner jednoznačně navýší efektivitu fungování celého podniku. Otázkou je, zda bude tento projekt úspěšný, neboť většina starostů se dnes staví k této otázce velmi skepticky a považuje tento krok za postup zatěžující jejich, již tak vytížené, zaměstnance. Úspěšnost tohoto projektu by měla za následek úlevu státnímu rozpočtu, protože nebude nutné Českou poštu dotovat takovou mírou jako doposud.

Pro sledovanou firmu je velmi typické využívání cizích zdrojů, což není na škodu, jak je vidět v bankrotovém ukazateli IN05. Vysoká zadluženost obvykle nevypovídá o daném podniku kladně, neboť to znamená vyšší náklady pro podnik, ale v případě České pošty je zřejmé, že se získanými prostředky dokáží vhodně zacházet a docílí tak poměrně úspěšného chodu.

Závěr

Na základě získaných dat je možné zhodnotit situaci ve sledované oblasti takto: Česká pošta je přirozeným monopolem na poskytování služby zaslání zásilky do 50 gramů. Poštovní trh v České Republice byl plně liberalizován v roce 2013. Česká pošta tedy není zákonným monopolem.

Možnost zaslání doporučeného psaní do 50 gramů u tří konkurenčních přepravních společností v České Republice byla komparována s Českou poštou. Bylo zjištěno, že není jiná možnost odeslání tohoto typu písemnosti než využití služeb České pošty. Některé společnosti tuto možnost nenabízejí a jiné by vnímaly zásilku jako balík do 1 kg. Cena za odeslání takovéto zásilky by byla příliš vysoká. Dále je nutno splnit i další požadavky pro zaslání zásilky pomocí jiné společnosti než České pošty, například zabalení dokumentů do pevné kartonové krabice. Důvodem k tomuto opatření je fakt, že většina přepravních společností používá válcové dopravníkové pásy pro třídění zásilek a klasický dopis v obálce, by se mohl na válce namotat a poškodit, případně propadnout a ztratit se. Výsledkem je tedy zjištění, že zaslání dopisů přes jiné přepravní společnosti by bylo neefektivní jak finančně, tak i časově, protože jiné dopravní společnosti nemají tak husté pokrytí území ČR pobočkami jako Česká pošta.

Vláda České Republiky již schválila výši dotací pro rok 2017 z kompenzačního fondu. V roce 2015 může Česká pošta požadovat kompenzaci do výše 700 milionů korun, obdobně i v roce 2016 a v roce 2017 již jen 600 milionů korun. Kompenzační fond nebude fungovat na základě příspěvků jiných přepravních společností v České Republice tak, jak to bylo původně zamýšleno. Důvodem k zamítnutí původní myšlenky je vlna nesouhlasů od všech zúčastněných stran.

Optimalizovat náklady sledované společnosti je možné pomocí zřízení franšízových poboček, které by nahradily stávající ztrátové pobočky v obcích. Ideální řešení je sdílet pobočky České pošty s obecními úřady. Pro tyto účely již vznikl program Pošta Partner, bohužel se tento program neseťká s pochopením u starostů obcí. Obchodní zástupci České pošty jsou vysíláni do obcí, osobně se starosty vyjednávají a snaží se je získat jako nové obchodní partnery. Tento postup je časově náročný a celý proces zavádění Pošty Partner je pomalý a těžkopádný.

Výstupem je nepatrné množství franšízových poboček, které jsou součástí obchodů COOP. Nejedná se o optimální řešení, přesto dojde jednoznačně k úspoře nákladů na pracovní síly a nájem malých poboček.

7 Seznam tabulek

Tab. č. 1: Komparace nabídek přepravních společností v ČR	28
Tab. č. 2: Absolutní změna aktiv v letech 2013, 2014 a 2015 (v mil. Kč).....	31
Tab. č. 3: Relativní změna aktiv v letech 2013, 2014 a 2015 (v mil. Kč).....	32
Tab. č. 4: Vertikální analýza aktiv v letech 2013, 2014 a 2015 (v %).....	33
Tab. č. 5: Absolutní změna pasiv v letech 2013, 2014 a 2015 (v mil. Kč)	34
Tab. č. 6: Relativní změna pasiv v letech 2013, 2014 a 2015 (v mil. Kč)	34
Tab. č. 7: Vertikální analýza pasiv v letech 2013, 2014 a 2015 (v %).....	36
Tab. č. 8: Čistý pracovní kapitál v letech 2013, 2014 a 2015	37
Tab. č. 9: Du Pontova analýza poměrových ukazatelů v letech 2013, 2014 a 2015	38
Tab. č. 10: Analýza ukazatelů aktivity v letech 2013, 2014 a 2015.....	40
Tab. č. 11: Analýza ukazatelů likvidity a zadluženosti v letech 2013, 2014 a 2015.....	42
Tab. č. 12: Index důvěryhodnosti v letech 2013, 2014 a 2015	43
Tab. č. 13: Altmanův model v letech 2013, 2014 a 2015	44
Tab. č. 14: Kralickův rychlý test v letech 2013, 2014 a 2015.....	45

8 Seznam obrázků

Obr. č. 1: Poptávka firmy po dokonalé a nedokonalé konkurenci	9
Obr. č. 2: Schéma trhu podle míry konkurence	13
Obr. č. 3: Přirozený monopol.....	15

9 Seznam zkratek

A – aktiva
CF – cash-flow
CK – celkové dluhy
ČPK – čistý pracovní kapitál
EBIT – zisk před zdaněním a úroky
KFM – krátkodobý finanční majetek
KZ – konečný zůstatek
N – náklady
NaU – nákladové úroky
OA – oběžná aktiva
POHL - pohledávky
ROA – rentabilita aktiv
ROC- rentabilita nákladů
ROE – rentabilita vlastního kapitálu
ROI – rentabilita investic
ROS – rentabilita tržeb
T – tržby
VH – výsledek hospodaření
VK – vlastní kapitál
VK – vlastní kapitál
VS – vstupní náklady na materiál
VZZ – výkaz zisku a ztráty
Z – zisk

10 Zdroje

10.1 Knižní

ARMENTANO, Dominick. Proč odstranit protimonopolní zákonodárství. Liberální institut. 2000. ISBN 80-86389-04-9.

BUREŠ, Vít. Teorie antimonopolní regulace. Slezská univerzita v Opavě. 2008. ISBN 978-80-7248-479-9.

ČTVRTNÍK, Pavel, KRAMÁŘ, Jan, TOŠNEROVÁ, Patricia. Monografie Československých a Českých známek a Poštovní Historie 25. Díl. Nakladatelství POFIS. 2008. ISBN 80-86405-25-7.

HESSLER, Herbert, VALEŇČÍK, Radim, WAWROSZ, Petr. Mikroekonomie základní kurz. Vysoká škola finanční a správní. 2010. ISBN 978-80-7408-039-5.

KISLINGEROVÁ, Eva, HNILICA, Jiří. Nakladatelství C. H. Beck. 2008. ISBN 978-80-7179-713-5.

KNÁPKOVÁ, Aneta. PAVELKOVÁ, Drahomíra. Finanční analýza. Nakladatelství Grada Publishing. 2010. ISBN 978-80-247-3349-4.

MACÁKOVÁ, Libuše, a kolektiv. Mikroekonomie. Nakladatelství Melandrium. 2010. ISBN 978-80-86175-70-6.

MARUŠKA, Zdeněk. V takové zemi nechci žít. Nakladatelství EPAVA. 2010. ISBN 978-80-254-6863-0.

Poštovní pravidla II: Poštovní přeprava. Nakladatelství Garmond s.r.o. 1993. ISBN 80-901607-1-9.

SAMUELSON, Paul A.: NORDHAUS, William D. Ekonomie. Nakladatelství Svoboda, 1995. ISBN 80-205-0494-X.

Sbírka zákonů. Tiskárna ministerstva vnitra. 2012. ISBN 1211-1244.

ŠMEJKAL, Václav a kol. Aktuální otázky ochrany hospodářské soutěže v EU. Nakladatelství Karolinum. 2013. ISBN 0323-0619.

ŠMEJKAL, Václav. Impact of the Financial and Economic Crisis on the Paradigm of the European Union's Antitrust. Nakladatelství Oeconomica. 2011. ISBN 978-80-245-1860-2.

ŠVADLENKA, Libor. Management v poštovních službách. Univerzita Pardubice. 2006. ISBN 80-7194-714-8.

Texty zákonů: Zákon o ochraně hospodářské soutěže. Nakladatelství C. H. Beck. 2005. ISBN 80-7179-948-3.

Úplné znění zákona, Ochrana Hospodářské Soutěže. Nakladatelství Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-944-4.

10.2 Periodikum

KINKOR, Jiří. Chybné pojetí monopolu a jeho politiko-ekonomické důsledky. Finance a úvěr. 2002. Praha. EBSCO. 16. 10. 2016. 52 č. 11. 2 str. Dostupné také z: <http://journal.fsv.cuni.cz/mag/article/show/id/803>.

10.3 Internetové

Ceník služeb České pošty. Česká pošta. [online]. [cit. 2. 1. 2017] Dostupný z: <https://www.ceskaposta.cz/ke-stazeni/cenik-sluzeb-ceske-posty>

ČTK. Pošta do pěti let promění tři čtvrtiny poboček na franšízy. Ekonomika Idnes. [online]. [cit. 30. 1. 2017]. Dostupný z: http://ekonomika.idnes.cz/poste-zbude-do-peti-let-jen-691-pobocek-zbytek-budou-fransizy-pqc-/ekonomika.aspx?c=A150203_171135_ekonomika_rny.

HORÁČEK, Pavel. Brusel zpochybnil stovky milionů pro Českou poštu na krytí ztrát. Ekonomika Idnes. [online]. [cit. 23. 12. 2016]. Dostupný z: http://ekonomika.idnes.cz/brusel-zpochybnil-stovky-milionu-pro-ceskou-postu-fxs-ekoakcie.aspx?c=A161011_101615_ekoakcie_fih.

MUSIL P., Monopol. [online]. [cit. 23. 9. 2016]. Dostupný z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Monopol>.

Nařízení Rady č. 1/2003. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online]. [cit. 19. 10. 2016]. Dostupný z: <https://www.uohs.cz/cs/legislativa/hospodarska-soutez/evropska-unie.html>.

PAVELKA Radek. Nedokonalá konkurence. Ecorp. [online]. [cit. 4. 8. 2016]. Dostupný z: <http://www.ecorp.euweb.cz/UC.html>.

Univerzální služba elektronické komunikace. Český telekomunikační úřad. [online]. [cit. 2. 1. 2017] <http://www.ctu.cz/univerzalni-sluzba-elektronicke-komunikace>

Výroční zpráva 2013. Česká pošta. [online]. [cit. 10. 5. 2016] <https://www.ceskaposta.cz/o-ceske-poste/profil/vyrocni-zpravy>

Výroční zpráva 2014. Česká pošta. [online]. [cit. 10. 5. 2016] <https://www.ceskaposta.cz/o-ceske-poste/profil/vyrocni-zpravy>

Výroční zpráva 2015. Česká pošta. [online]. [cit. 10. 5. 2016] <https://www.ceskaposta.cz/o-ceske-poste/profil/vyrocni-zpravy>

10.4 Osobní sdělení

MALÁ, Andrea. 26. 11. 2016. Plzeň. Vyučující katedry financí a účetnictví.

11 Seznam příloh

Příloha A	57
Příloha B	58
Příloha C	60

Příloha A

Obr. č. 1. Ceník České pošty aktuální k 1. 1. 2017

2. Doporučené psaní

Ceny této základní poštovní služby a s ní souvisejících doplňkových služeb a příplatků jsou osvobozeny od DPH.

Druh zásilky	Do hmotnosti / cena				
	50 g - standard ¹⁾	100 g ²⁾	500 g ²⁾	1 kg ²⁾	2 kg ²⁾
Doporučené psaní čl. 13 poštovních podmínek	38,00 Kč	46,00 Kč	48,00 Kč	54,00 Kč	60,00 Kč

¹⁾ Obálka nebo nesložený kartónový lístek, pravoúhlého tvaru, s rozměry maximálně 23,1 x 16,4 x 0,5 cm, minimálně 14 x 9 cm.

²⁾ Délka nesmí přesahovat 50 cm a šířka 35 cm, přičemž tloušťka nesmí být větší než 5 cm. Minimální rozměry zásilky jsou 14 x 9 cm.

Zdroj: (Česká pošta, 2017)

Příloha B

Stručný obsah směrnice evropského parlamentu a rady 2002/22/ES o univerzální službě.

Český telekomunikační úřad je oprávněn v rámci univerzální služby uložit podnikatelům povinnost poskytovat následující dílčí služby:

- a) připojení v pevném místě k veřejné komunikační síti,
- b) přístup v pevném místě k veřejně dostupné telefonní službě,
- c) pravidelné vydávání účastnických seznamů a přístup koncových uživatelů k těmto seznamům,
- d) informační službu o telefonních číslech účastníků veřejně dostupné telefonní služby, dostupnou pro koncové uživatele,
- e) služby veřejných telefonních automatů nebo jiných obdobných technických prostředků umožňujících přístup k veřejně dostupné telefonní službě,
- f) přístup zdravotně postižených osob k veřejně dostupné telefonní službě, k informační službě o telefonních číslech a k účastnickým seznamům rovnocenný s přístupem, který využívají ostatní koncoví uživatelé, zejména prostřednictvím speciálně vybavených telekomunikačních koncových zařízení, nebo
- g) doplňkové služby ke službám uvedeným v písmenech a) a b), kterými jsou:
 1. postupné splácení ceny za zřízení připojení k veřejné komunikační síti pro spotřebitele,
 2. bezplatné selektivní zamezení odchozích volání, odesílání prémiových textových nebo multimediálních zpráv nebo, je-li to technicky proveditelné, přístupu k podobným službám se zvýšenou cenou anebo volání na určené druhy čísel pro účastníka,

3. bezplatné položkové vyúčtování ceny pro účastníka,
4. poskytování informací na žádost účastníka o nižších cenách nebo výhodnějších cenových plánech a podmínkách, za nichž jsou uplatňovány, jsou-li tyto informace dostupné, a,
5. kontrola výdajů účastníka spojených s využíváním veřejně dostupné telefonní služby, včetně bezplatného upozornění spotřebitele v případě neobvyklého nebo nadměrně zvýšeného využívání této služby.

Dále se v rámci univerzální služby ukládá povinnost tzv. zvláštních cen, která umožňuje osobám se zvláštními sociálními potřebami výběr cen nebo cenových plánů, které se liší od cenových plánů poskytovaných za normálních obchodních podmínek, tak, aby tyto osoby měly přístup a mohly využívat dílčí služby a veřejně dostupnou telefonní službu.

Zdroj: (Český telekomunikační úřad, 2017)

Příloha C

Obrázek č. 2: Rozvaha České pošty 2013

Konsolidovaná účetní závěrka

Konsolidovaná rozvaha k 31. 12. 2013

(v mil. Kč)

Označení	AKTIVA	31/12/2013		31/12/2012	
		Brutto	Korekce	Netto	Netto
a	b	1	2	0	4
	AKTIVA CELKEM	39 675	12 956	26 719	26 766
	a – z toho svěřené prostředky	10 099	0	10 099	9 905
B.	Dlouhodobý majetek	23 811	12 783	11 028	10 572
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	2 186	1 647	539	617
B. I. 1.	Software	1 800	1 501	299	295
2.	Ocenitelná práva	2	1	1	1
3.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	174	145	29	36
4.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	210	0	210	285
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	21 014	11 137	9 877	9 315
B. II. 1.	Pozemky	839	0	839	783
2.	Stavby	10 267	4 496	5 771	5 419
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	8 489	6 602	1 887	1 775
4.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	4	0	4	4
5.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	1 418	40	1 378	1 329
6.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	5	0	5	5
7.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	-8	-1	-7	0
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	613	0	613	640
B. III. 1.	Podíly – ovládaná osoba	0	0	0	25
2.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	613	0	613	615
B. IV.	Kladný konsolidační rozdíl	9	0	9	0
B. V.	Záporný konsolidační rozdíl	-11	-1	-10	0
C.	Oběžná aktiva	15 751	173	15 578	16 101
C. a	– z toho svěřené prostředky	10 099	0	10 099	9 905
C. I.	Zásoby	305	59	246	253
C. I. 1.	Materiál	218	50	168	180
2.	Nedokončená výroba	16	0	16	0
3.	Zboží	71	9	62	73
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	16	0	16	14
C. II. 1.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	4	0	4	3
2.	Jiné pohledávky	12	0	12	11
C. III.	Krátkodobé pohledávky	2 492	114	2 378	2 735
C. III. a	– z toho svěřené prostředky	108	0	108	296
C. III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	1 471	83	1 388	1 626
1. a	– z toho svěřené prostředky	108	0	108	296
2.	Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0	18
3.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	4	0	4	2
4.	Stát – daňové pohledávky	80	0	80	145
5.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	144	0	144	124
6.	Dohadné účty aktivní	694	0	694	770
7.	Jiné pohledávky	99	31	68	50
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	12 938	0	12 938	13 099
	– z toho svěřené prostředky	9 991	0	9 991	9 609
C. IV. 1.	Peníze	4 369	0	4 369	4 176
1. a	– z toho svěřené prostředky	4 365	0	4 365	4 176
2.	Účty v bankách	8 069	0	8 069	8 173
2. a	– z toho svěřené prostředky	5 626	0	5 626	5 433
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	500	0	500	750
D. I.	Časové rozlišení	113	0	113	93
D. I. 1.	Náklady příštích období	64	0	64	91
2.	Příjmy příštích období	49	0	49	2

Označení	PASIVA	31/12/2013	31/12/2012
a	b	6	7
	PASIVA CELKEM	26 719	26 766
	a – z toho svěřené prostředky	10 099	9 905
A.	Vlastní kapitál	10 341	10 281
A. I.	Základní kapitál	3 588	3 588
A. I. 1.	Základní kapitál	3 588	3 588
A. II.	Kapitálové fondy	6 173	6 057
A. II. 1.	Ostatní kapitálové fondy	6 153	6 037
2.	Oceňovací rozdíly z přec.majetku a závazků	20	20
A. III.	Rezervní fond a ostatní fondy ze zisku	373	375
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond	361	359
2.	Statutární a ostatní fondy	12	16
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	-12	0
A. IV. 1.	Neuhrazená ztráta minulých let	-12	0
A. V.	Konsolidovaný hospodářský výsledek běžného účetního období bez menšinových podílů	219	261
B.	Cizí zdroje	15 735	15 916
B. a	– z toho svěřené prostředky	10 099	9 905
B. I.	Rezervy	537	782
B. I. 1.	Ostatní rezervy	537	782
B. II.	Dlouhodobé závazky	329	272
B. II. 1.	Odložený daňový závazek	329	272
B. III.	Krátkodobé závazky	14 834	14 831
B. III. a	– z toho svěřené prostředky	10 064	9 874
B. III. 1.	Závazky z obchodních vztahů	12 018	12 182
1. a	– z toho svěřené prostředky	10 064	9 874
2.	Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba	0	1
3.	Závazky k zaměstnancům	560	544
4.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	332	326
5.	Stát – daňové závazky a dotace	84	81
6.	Krátkodobé přijaté zálohy	51	44
7.	Dohadné účty pasivní	1 412	1 232
8.	Jiné závazky	377	421
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	35	31
B. IV. a	– z toho svěřené prostředky	35	31
B. IV. 1.	Krátkodobé bankovní úvěry	35	31
1. a	– z toho svěřené prostředky	35	31
C. I.	Časové rozlišení	598	569
C. I. 1.	Výdaje příštích období	0	3
2.	Výnosy příštích období	598	566
D.	Menšinový vlastní kapitál	45	0
D. I. 1.	Menšinový základní kapitál	16	0
2.	Menšinové ostatní kapitálové fondy vč. rezervního fondu	19	0
3.	Menšinový nerozdělený hospodářský výsledek minulých let	9	0
4.	Menšinový výsledek hospodaření běžného období	1	0

Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2013

(v mil. Kč)

Označení	TEXT	Skutečnost v účetním období končícím	
		31.12.2013	31.12.2012
a	b	1	2
I.	Tržby za prodej zboží	267	283
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	212	222
+	Obchodní marže	55	61
II.	Výkony	19 265	19 663
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	19 235	19 646
II. 2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	14	0
II. 3.	Aktivace	16	17
B.	Výkonová spotřeba	5 471	5 585
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	1 574	1 518
2.	Služby	3 897	4 067
+	Přidaná hodnota	13 849	14 139
C.	Osobní náklady	12 300	12 425
C. 1.	Mzdové náklady	9 027	9 092
2.	Odměny členům orgánů společnosti	13	12
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	2 918	2 988
4.	Sociální náklady	343	333
D.	Daně a poplatky	97	106
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	1 013	976
	Zúčtování kladného konsolidačního rozdílu	0	0
	Zúčtování záporného konsolidačního rozdílu	-1	0
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	21	6
III. 1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	21	6
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	2	2
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	2	2
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-309	-143
IV.	Ostatní provozní výnosy	244	231
H.	Ostatní provozní náklady	763	759
*	Konsolidovaný provozní výsledek hospodaření	248	251
V.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	6	11
V. 1.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	6	11
VI.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	6	14
VII.	Výnosové úroky	37	45
I.	Nákladové úroky	1	0
VIII.	Ostatní finanční výnosy	50	32
J.	Ostatní finanční náklady	70	47
*	Konsolidovaný finanční výsledek hospodaření	28	55
K.	Daň z příjmů za běžnou činnost	56	45
K. 1.	– splatná	1	3
2.	– odložená	55	42
**	Konsolidovaný výsledek hospodaření za běžnou činnost	220	261
***	Konsolidovaný výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	220	261
***	Konsolidovaný výsledek hospodaření před zdaněním	276	306
**	Konsolidovaný výsledek hospodaření za účetní období připadající na:		
	Osoby s podílem na vlastním kapitálu Podniku	219	0
	Menšinový podíl	1	0

Obrázek č. 3: Rozvaha České pošty 2014

Konsolidovaná účetní závěrka

Konsolidovaná rozvaha k 31. 12. 2014

(v mil. Kč)

Označení	AKTIVA	31. 12. 2014		31. 12. 2013	
		Brutto	Korekce	Netto	Netto
a	b	1	2	3	4
	AKTIVA CELKEM	39 217	13 111	26 106	26 719
	a z toho svěřené prostředky	10 189	0	10 189	10 099
B.	Dlouhodobý majetek	23 098	12 905	10 193	11 028
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	2 135	1 676	459	539
B. I. 1.	Software	1 857	1 609	248	299
2.	Ocenitelná práva	2	1	1	1
3.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	80	66	14	29
4.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	196	0	196	210
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	20 748	11 229	9 519	9 877
B. II. 1.	Pozemky	864	1	863	839
2.	Stavby	11 279	4 777	6 502	5 771
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	8 306	6 429	1 877	1 887
4.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	4	0	4	4
5.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	298	29	269	1 378
6.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	5	0	5	5
7.	Oceňovací rozdíly k nabytému majetku	-8	-7	-1	-7
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	217	0	217	613
B. III. 1.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	217	0	217	613
B. IV.	Kladný konsolidační rozdíl	9	1	8	9
B. V.	Záporný konsolidační rozdíl	-11	-1	-10	-10
C.	Oběžná aktiva	16 024	206	15 818	15 578
C. a	a z toho svěřené prostředky	10 189	0	10 189	10 099
C. I.	Zásoby	299	60	239	246
C. I. 1.	Materiál	193	50	143	168
2.	Nedokončená výroba	19	0	19	16
3.	Zboží	87	10	77	62
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	20	0	20	16
C. II. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	6	0	6	0
2.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	4	0	4	4
3.	Jiné pohledávky	10	0	10	12
C. III.	Krátkodobé pohledávky	2 525	146	2 379	2 378
C. III. a	a z toho svěřené prostředky	97	0	97	108
C. III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	1 343	88	1 255	1 388
1. a z toho svěřené prostředky	97	0	97	108	
2.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	17	0	17	4
3.	Stát - daňové pohledávky	4	0	4	80
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	193	0	193	144
5.	Dohadné účty aktivní	833	0	833	694
6.	Jiné pohledávky	135	58	77	68
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	13 180	0	13 180	12 938
	a z toho svěřené prostředky	10 092	0	10 092	9 991
C. IV. 1.	Peníze	4 173	0	4 173	4 369
1. a z toho svěřené prostředky	4 090	0	4 090	4 365	
2.	Účty v bankách	8 507	0	8 507	8 069
2. a z toho svěřené prostředky	6 002	0	6 002	5 626	
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	500	0	500	500
D. I.	Časové rozlišení	95	0	95	113
D. I. 1.	Náklady příštích období	54	0	54	64
2.	Příjmy příštích období	41	0	41	49

Označení	PASIVA	31. 12. 2014	31. 12. 2014
a	b	5	6
	PASIVA CELKEM	26 106	26 719
	a z toho svěřené prostředky	10 189	10 099
A.	Vlastní kapitál	10 349	10 341
A. I.	Základní kapitál	3 588	3 588
A. I. 1.	Základní kapitál	3 588	3 588
A. II.	Kapitálové fondy	6 262	6 173
A. II. 1.	Ostatní kapitálové fondy	6 253	6 153
2.	Oceňovací rozdíly z přec. majetku a závazků	9	20
A. III.	Rezervní fond a ostatní fondy ze zisku	371	373
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond	361	361
2.	Statutární a ostatní fondy	10	12
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	-52	-12
A. IV. 1.	Neuhrazená ztráta minulých let	-52	-12
A. V.	Konsolidovaný hospodářský výsledek běžného účetního období bez menšinových podílů	180	219
B.	Cizí zdroje	15 170	15 735
B. a	z toho svěřené prostředky	10 189	10 099
B. I.	Rezervy	359	537
B. I. 1.	Ostatní rezervy	359	537
B. II.	Dlouhodobé závazky	383	380
B. II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	26	51
2.	Odloužený daňový závazek	357	329
B. III.	Krátkodobé závazky	14 393	14 783
B. III. a	z toho svěřené prostředky	10 154	10 064
B. III. 1.	Závazky z obchodních vztahů	11 485	11 967
1. a	z toho svěřené prostředky	10 057	10 064
2.	Závazky k zaměstnancům	512	560
3.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	315	332
4.	Stát - daňové závazky a dotace	72	84
5.	Krátkodobé přijaté zálohy	177	51
6.	Dohadné účty pasivní	1 417	1 412
7.	Jiné závazky	415	377
7. a	z toho svěřené prostředky	97	0
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	35	35
B. IV. a	z toho svěřené prostředky	35	35
B. IV. 1.	Krátkodobé bankovní úvěry	35	35
1. a	z toho svěřené prostředky	35	35
C. I.	Časové rozlišení	544	598
C. I. 1.	Výdaje příštích období	0	0
2.	Výnosy příštích období	544	598
D.	Menšinový vlastní kapitál	43	45
D. I. 1.	Menšinový základní kapitál	16	16
2.	Menšinové ostatní kapitálové fondy vč. rezervního fondu	19	19
3.	Menšinový nerozdělený hospodářský výsledek minulých let	9	9
4.	Menšinový výsledek hospodaření běžného období	-1	1

Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2014

(v mil. Kč)

Označení	TEXT	Skutečnost v účetním období	
		31. 12. 2014	31. 12. 2013
a	b	1	2
I.	Tržby za prodej zboží	418	267
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	362	212
+	Obchodní marže	56	55
II.	Výkony	18 573	19 265
III.	1. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	18 553	19 235
II.	2. Změna stavu zásob vlastní činnosti	4	14
II.	3. Aktivace	16	16
B.	Výkonová spotřeba	5 363	5 471
B.	1. Spotřeba materiálu a energie	1 406	1 574
	2. Služby	3 957	3 897
+	Přidaná hodnota	13 266	13 849
C.	Osobní náklady	11 906	12 301
C.	1. Mzdové náklady	8 707	9 027
	2. Odměny členům orgánů společnosti	11	13
	3. Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	2 851	2 918
	4. Sociální náklady	337	343
D.	Daně a poplatky	95	97
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	914	1 013
	Zúčtování kladného konsolidačního rozdílu	1	0
	Zúčtování záporného konsolidačního rozdílu	0	-1
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	28	21
III.	1. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	28	21
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	5	2
F.	1. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	5	2
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-206	-309
IV.	Ostatní provozní výnosy	259	244
H.	Ostatní provozní náklady	672	763
*	Konsolidovaný provozní výsledek hospodaření	166	248
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	402	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	382	0
V.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	3	6
V.	1. Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	3	6
VI.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	3	6
VII.	Výnosové úroky	37	70
I.	Nákladové úroky	1	1
VIII.	Ostatní finanční výnosy	48	50
J.	Ostatní finanční náklady	58	70
*	Konsolidovaný finanční výsledek hospodaření	47	28
K.	Daň z příjmů za běžnou činnost	34	56
K.	1. - splatná	3	1
	2. - odložená	31	55
**	Konsolidovaný výsledek hospodaření za běžnou činnost	179	220
**	Konsolidovaný výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	179	220
***	Konsolidovaný výsledek hospodaření před zdaněním	213	276
**	Konsolidovaný výsledek hospodaření za účetní období připadající na:		
	Osoby s podílem na vlastním kapitálu Podniku	180	219
	Menšinový podíl	-1	1

Zdroj: (Výroční zpráva, 2014)

Obrázek č. 4: Rozvaha České pošty 2015

Česká pošta, s. p.
Výroční zpráva 2015

081

Označení	PASIVA	31. 12. 2015	31. 12. 2014
a	b	5	6
	PASIVA CELKEM	22 494	26 106
a	- z toho svěřené prostředky	5 537	10 189
A.	Vlastní kapitál	10 429	10 349
A. I.	Základní kapitál	3 588	3 588
A. I. 1.	Základní kapitál	3 588	3 588
A. II.	Kapitálové fondy	6 304	6 262
A. II. 1.	Ostatní kapitálové fondy	6 293	6 253
2.	Oceňovací rozdíl z přec. majetku a závazků	11	9
A. III.	Rezervní fond a ostatní fondy ze zisku	374	371
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond	358	361
2.	Statutární a ostatní fondy	16	10
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	-70	-52
A. IV. 1.	Neuhrazená ztráta minulých let	-70	-52
A. V.	Konsolidovaný hospodářský výsledek běžného účetního období bez menšinových podílů	233	180
B.	Cizí zdroje	11 507	15 170
B. a	z toho svěřené prostředky	5 537	10 189
B. I.	Rezervy	628	359
B. I. 1.	Ostatní rezervy	628	359
B. II.	Dlouhodobé závazky	326	383
B. II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	23	26
2.	Odložený daňový závazek	303	357
B. III.	Krátkodobé závazky	10 517	14 393
B. III. a	z toho svěřené prostředky	5 501	10 154
B. III. 1.	Závazky z obchodních vztahů	7 071	11 485
1. a	- z toho svěřené prostředky	5 501	10 057
2.	Závazky k zaměstnancům	548	512
3.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	345	315
4.	Stát - daňové závazky a dotace	198	72
5.	Krátkodobé přijaté zálohy	364	177
6.	Dohadné účty pasivní	1 686	1 417
7.	Jiné závazky	305	415
7. a	z toho svěřené prostředky	0	97
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	36	35
B. IV. a	z toho svěřené prostředky	36	35
B. IV. 1.	Krátkodobé bankovní úvěry	36	35
1. a	- z toho svěřené prostředky	36	35
C. I.	Časové rozlišení	516	544
C. I. 1.	Výdaje příštích období	0	0
2.	Výnosy příštích období	516	544
D.	Menšinový vlastní kapitál	42	43
D. I. 1.	Menšinový základní kapitál	16	16
2.	Menšinové ostatní kapitálové fondy vč. rezervního fondu	16	19
3.	Menšinový nerozdělený hospodářský výsledek minulých let	12	9
4.	Menšinový výsledek hospodaření běžného období	-2	-1

Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2015
(v mil. Kč)

Označení	TEXT	Skutečnost v účetním období končícím	
		31. 12. 2015	31. 12. 2014
a	b	1	2
I.	Tržby za prodej zboží	803	418
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	742	362
+	Obchodní marže	61	56
II.	Výkony	18 494	18 573
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	18 488	18 553
II. 2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	-10	4
II. 3.	Aktivace	16	16
B.	Výkonová spotřeba	5 383	5 363
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	1 374	1 406
2.	Služby	4 009	3 957
+	Přidaná hodnota	13 172	13 266
C.	Osobní náklady	11 938	11 906
C. 1.	Mzdové náklady	8 705	8 707
2.	Odměny členům orgánů společnosti	8	11
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	2 879	2 851
4.	Sociální náklady	346	337
D.	Daně a poplatky	96	95
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	846	914
	Zúčtování kladného konsolidačního rozdílu	0	1
	Zúčtování záporného konsolidačního rozdílu	-1	0
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	28	28
III. 1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	28	28
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	2	5
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	2	5
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	315	-206
IV.	Ostatní provozní výnosy	960	259
IV. 1.	Kompensace čistých nákladů na poskytování základních poštovních služeb	700	0
IV. 2.	Ostatní provozní výnosy	260	259
H.	Ostatní provozní náklady	694	672
*	Konsolidovaný provozní výsledek hospodaření	268	166
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	402
J.	Prodané cenné papíry a podíly	0	382
V.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	2	3
V. 1.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	2	3
VI.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	1	3
VII.	Výnosové úroky	22	32
I.	Nákladové úroky	0	1
VIII.	Ostatní finanční výnosy	56	48
J.	Ostatní finanční náklady	58	58
*	Konsolidovaný finanční výsledek hospodaření	23	47
K.	Daň z příjmů za běžnou činnost	60	34
K. 1.	- splatná	114	3
2.	- odložená	-54	31
**	Konsolidovaný výsledek hospodaření za běžnou činnost	231	179
***	Konsolidovaný výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	231	179
***	Konsolidovaný výsledek hospodaření před zdaněním	291	213
**	Konsolidovaný výsledek hospodaření za účetní období připadající na:		
	Osoby s podílem na vlastním kapitálu Podniku	233	180
	Menšinový podíl	-2	-1

Zdroj: (Výroční zpráva, 2015)

12 Abstrakt

STEINOVÁ, Vladimíra Hedvika. *Monopoly a antimonopolní politika na příkladu vybrané firmy*. Plzeň, 2017. 72 s. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: monopol, antimonopolní politika, Česká pošta

Předložená práce je zaměřena na objasnění pojmu monopol a analyzování postavení České pošty na Českém trhu pro zasílání doporučeného psaní do 50 gramů. Dané téma bylo zvoleno z důvodu aktuálnosti. Dále je vysvětlena antimonopolní politika aplikovaná v České Republice a to především ve vztahu k České poště. Zvolené téma je úzce spjato se zákony České Republiky, ale i s nařízením Evropské Unie. Práce popisuje právní prostředí dané problematiky, které zásadně ovlivňuje odpověď na otázku, zda je Česká Pošta monopolem či nikoliv. K porozumění aktuální finanční situace v daném podniku byla použita finanční analýza. Výsledným přínosem práce je navržená optimalizace nákladů České pošty pomocí franšízových poboček. Varianta, která byla vyhodnocena jako optimální, je sdílení pouze ztrátových poboček s obecními úřady jednotlivých obcí, kde se prodělečné filiálky nacházejí.

13 Abstract

STEINOVÁ, Vladimíra Hedvika. *Monopoly and anti-monopoly policy by an example of a chosen company*. Plzeň, 2017. 72 s. Bachelor Thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: monopoly, anti-monopoly policy, Czech post

The purpose of this thesis is to clarify the term monopoly and analyse the position of the Czech post in the Czech market for sending recorded delivery letter till 50 grams. The theme was chosen because of topicality. The Czech anti-monopoly policy is explained especially in relation to the Czech post. The chosen topic is closely related to the law of Czech Republic and to Europe Union orders. This thesis describes legal environment of chosen topic because it affects essentially the main issue of Czech post being a monopoly or not. A financial analysis was used to comprehend the current fiscal situation of a chosen company. The outcome of the analysis is a proposal to optimize the expenses of Czech post by franchising branches. Option, which was evaluated as optimal, is to share only the loss-making subdivisions with the municipal authority of an individual municipality, where unprofitable affiliated companies are located.